Jaargang 111. Dingsdag, 30 November 1852. No. 96.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NOTIFICATIE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie *Groningen* brengen bij dezer ter kennis van de belanghebbenden, dat de TOLHEFFING op den Provincialen Grindweg van *Ohergum* naar *Mensingeweer* zal aanvangen met middernacht tusschen den 30sten November en 1sten December aanstaande, overeenkomstig het Tarief, daartoe bij Koninklijk Besluit van den 7den Junij 1852, no. 36, aangewezen.

Aldus gedaan op Donderdag den 25sten November 1852.

De Gedeputeerde Staten voorn.:
VAN LIMBURG STIRUM.
Ter ordonnantie van dezelven,
ALBERDA.

VERKOOPING VAN BOOMEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de Stads-Veenen en Ter Apel, onder hunne goedkeuring, ten overstaan van den Heer Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, op WOENSDAG den *eersten* December 1852, des morgens te 9 uur, op den Buiten-Singel van het Nieuwe Kerkhof te *Sappemeer*, publiek te koop zullen worden gepresenteerd: **250 EIKENBOOMEN.**

Zullende de Voorwaarden van dezen Verkoop vier dagen bevorens, ten Kantore van opgemelden Notaris ter lezing voorliggen.

GRONINGEN, 22 November 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren bij deze aan de Ingezetenen, dat bij art. 75 van het REGLEMENT van POLITIE, gearresteerd den 11den November 1822, aan een ieder de verpligting is opgelegd, **om op Vrijdag de rijp, voor of bijlangs zijn erf liggende, VOOR ZONNENONDERGANG te schrobben en schoon af te spoelen, of zulks te laten doen**; voorts, dat, volgens art. 406 van het Reglement het nalaten dier verpligting, wordt gestraft met eene GELDBOETE van **zestig cent tot een gulden vijftig cent** ingesloten, en bij onvermogen met eene GEVANGENIS van *een* tot *drie dagen* ingesloten.

Wordende de COMMISSARISSEN en AGENTEN van POLITIE aangeschreven, om op de nakoming van gemelde bepaling naauwkeurig toezigt te houden.

GRONINGEN, 22 November 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERHURING VAN 3 VERLATEN te *Pekela*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van gadingmakenden, dat de Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Appel*, ten overstaan van den Heer Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, onder hunne nadere goedkeuring, op ZATURDAG den 18den December 1852, des voormiddags te elf uur, ten Huize van den Logementhouder P. K. DE BOER, te *Oude Pekela*, publiek, voor den tijd van drie jaren, zal verhuren: de **DRIE VERLATEN** in de ***PEKELA.***

De Voorwaarden van deze Verhuring zullen acht dagen bevorens, ten Huize van Verhuring, ter lezing voorliggen.

GRONINGEN, 29 November 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren de Ingezetenen, dat bij de Wet van den 28sten Maart 1828 (*Staatsblad* no. 8), tijdelijke **VRIJSTELLING** van **GRONDBELASTING** of van **VERHOOGING** van **GRONDBELASTING** verleend wordt voor **nieuw gestichte, gedeeltelijk vernieuwde** en **vergroote** of **uitgebreide Gebouwen**; dat, ingevolge de Wet van den 24sten April 1843, de belanghebbenden, die op het genot van deze vrijstelling aanspraak maken, verpligt zijn, van de stichtingen, vernieuwingen, aan- of bijbouwingen, in de termen van de Wet vallende, aangifte te doen *binnen zes maanden* nadat de perceelen in gebruik gesteld of voor het eerst geheel of ten deele worden betrokken, *bij gebreke waarvan de aanspraak op vrijstelling is vervallen*; eindelijk, dat die aangifte moet geschieden aan het BUREAU der ZETTERS van deze Gemeente, waar de Modellen tot het doen van die aangifte verkrijgbaar zijn.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 29sten November 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat de **viering** van den **SINT-NIKOLAAS-AVOND**, die dit jaar op ZONDAG den 5den December eerstkomende invalt, zal plaats hebben op **MAANDAG den 6den December 1852.**

GRONINGEN, 29 November 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING.

Woensdag den 1sten December 1852, des middags te 12 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

ITALIE.

Eene telegrafische depêche meldt, dat de Sardinische minister-president, graaf *Cavour*, van zijne ziekte hersteld is.

De voormalige Sardinische eerste minister, de heer *d'Azeglio*, is wel tot adjudant des Konings benoemd, maar daar hij geen vermogen bezit, zal hij zijn vroeger vak, het landschapschilderen, weder opvatten, en aldus de portefeuille met het palet verwisselen. Reeds heeft de voormalige minister zijn salon in een atelier herschapen.

— Volgens brieven uit Florence van den 16den dezer, heeft het geregtelijk onderzoek omtrent den onlangs op den president-minister gepleegden moordaanslag, de overheden op het spoor gebragt van geheime genootschappen, die ten doel zouden hebben de tegenstanders der revolutie in Italië door sluipmoord weg te ruimen.

DUITSCHLAND.

De Keur-Hessische regering moet besloten hebben, dat aan dienstboden te Kassel, welke binnen den tijd van hetzelfde jaar in hunne derde dienst willen treden, zulks door de politie niet meer vergund zal worden, ja dat hun zelfs, bijaldien zij niet uit die hoofdstad afkomstig zijn, het verblijf aldaar ontzegd zal worden. Door dien maatregel hoopt men den dienstbodenstand te verbeteren en in zijne uitspattingen te beteugelen.

— In Pruissen heeft de regering besloten, af te zien van eene uitgebreide herziening der constitutie en zal zich bepalen tot voorstellen betreffende eene nieuwe zamenstelling der Eerste Kamer.

— Donderdag heeft men te Weenen een schok van aardbeving gevoeld.

— Op den spoorweg van Hannover is den 25sten, bij Maagdenburg, een stoomtrein, bij eene ligte bogt van den weg, van de rails geschoten. De locomotief is genoegzaam vernield en in 't water geraakt. Verscheidene wagens zijn zwaar beschadigd. De spoorrails zijn ter lengte van 50 schreden losgerukt, zoodat de gemeenschap gestremd is. Menschen zijn er niet bij verongelukt.

— Dezer dagen heeft de Pruissische kabinetsraad *v. Niebuhr* een belangrijk werk uit de nagelaten geschriften zijns beroemden vaders, den bekenden philoloog en diplomaat, uitgegeven, te weten het ontwerp van eene grondwet voor de Nederlanden, opgesteld in Dec. 1813 of Jan. 1814, welke taak hem opgedragen was door den prins *van Oranje*, later Koning *Willem I*. Deze schets, oorspronkelijk in het Fransch opgesteld, is door zijn' zoon in het Duitsch vertaald en met aanteekeningen uitgegeven.

— De graaf *de Chambord*, van de jagt naar Frohnsdorf terugkeerende, heeft een val van het paard gedaan, op dezelfde plaats, waar hij vier jaar geleden zijn been brak. Ditmaal is hij gelukkig niet bezeerd.

— Ten gevolge van het uitbreken der cholera te Petersburg is die hoofdstad, even als Kroonstad, in Zweden, voor besmet verklaard, en de overige russische havens aan de Oostzee en de golf van Finland voor verdacht.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 25 November.

De discussie over de motie van den heer *Villiers* is eergisteren avond in het Huis der Gemeenten aangevangen, en heeft die geheele zitting ingenomen, doch is nog niet geëindigd. De verdere beraadslaging is op heden vastgesteld.

De heer *Villiers*, de kanselier der schatkist (de heer *d'Israëli*), de heer *Bright*. sir *R. Peel* en lord *Palmerston* hebben in deze zitting het woord gevoerd. Laatstgenoemde heeft een amendement voorgesteld, behelzende eene volkomene erkenning van de *free trade*, doch vervat in bewoordingen, welke minder onaannemelijk zijn voor de ministers, dan de motie van den heer *Villiers*.

Ook in de zitting van heden is nog niets beslist omtrent de voornaamste motie of de daarop voorgestelde amendementen. De debatten zijn weder verdaagd. Al de voornaamste leden der vergadering wenschen te dezer gelegenheid het woord te voeren.

De aandacht is thans zeer gespannen op deze beraadslaging over de handelsvrijheid, welke in het Huis der Gemeenten een' aanvang heeft genomen en waarschijnlijk eenige zittingen zal aanhouden. Men gevoelt algemeen, dat het hier de blijvende bezegeling van dat beginsel geldt. De ministers hebben zich eindelijk bepaaldelijk daarvoor verklaard; de oppositie is verdeeld over den nu te volgen weg. Terwijl een gedeelte der tegenpartij de ministers in elk geval tot den aftogt wil dwingen, omdat zij nu eerst, door nood gedrongen, tot ondersteuning van de handelsvrijheid optreden, wil een ander gedeelte in die ondersteuning, als de beste voldoening, genoegen nemen, te meer daar het gemakkelijker is het bewind omver te werpen, dan al een ander voor in de plaats te stellen; graaf *Derby* heeft dit zelf verklaard.)

De ultra-protectionisten beginnen overigens lucht te geven aan hun misnoegen over de toenadering van het uit hunne partij opgerezen bewind tot de staatkunde der handelsvrijheid, welke toenadering in het voorstel, dat de kanselier der schatkist in de zitting van het Lagerhuis van den 23sten dezer zoude indienen, overgaat in „onvoorwaardelijke aankleving aan het door de wetgeving aangenomen stelsel van onbeperkte mededinging." De heer *Foskett*, een der driftigste voorvechters van het beschermend stelsel. protesteert in de Londensche *Times*, „uit naam, — gelijk hij zegt, — van honderd protectionistische genootschappen, tegen het voorstel van den kanselier der schatkist, als zijnde een snood verraad, eene laaghartige verzaking van beginselen, een hoon voor de landgebruikers van Engeland."

„Het beginsel der bescherming wordt nu opgeofferd, en wat waarborgt ons — vraagt de heer *Foskett* — dat de Protestantsche beginselen der kerkhervorming niet insgelijks zullen opgeofferd worden, zoodra de aandrang daartoe sterk genoeg wordt?"

— In het Britsche Lagerhuis is in de vorige week eene belangrijke petitie uit Indië ingediend, vooral gerigt tegen de angstvalligheid, waarmede het Britsche bewind in Hindostan, hoe stevig ook gevestigd, nog steeds noodig acht de Heidensche godsdiensten der inlanders te ontzien. De petitie is ingediend in naam eener vergadering van Protestantsche geestelijken en zendeling-predikers, die in Augustus j.l. te Calcutta is gehouden.

— Men weet dat nu drie jaren geleden de heeren *Richardson*, *Barth* en *Overweg* met medewerking der Britsche en der Pruissische regering eene ontdekkings-reize naar het binnenland van Afrika hebben ondernomen. In het vorige jaar bezweek de heer *Richardson* door vermoeijenis, en van de beide andere koene reizigers was in lang geen berigt in Europa ontvangen, zoodat men ook hen reeds verloren achtte. Thans zijn aan de Londensche bladen van wege het Pruissische gezantschap berigten medegedeeld, waaruit blijkt dat zij beide met moed en geluk hunnen togt voortzetteden. Volgens eenen brief van *Overweg*, den 15den Augustus j.l. te Kuka geschreven, waren zij voornemens zuidwaarts verder te reizen in de rigting van den Indischen oceaan, den eindpaal hunner reis dien zij over drie of vier jaren hoopten te bereiken. Men verwacht van hunnen togt belangrijke uitkomsten voor de aardrijkskunde en ook voor den handel, en inzonderheid betere kennis van de rivier Kawara (of de Niger) en de daarin uitstroomende rivier Tschadda, welke een gemakkelijke maar ook de eenige weg voor handel en beschaving schijnen te zijn om in het binnenste van Afrika en tot het hart van den slavenhandel door te dringen.

— Men leest in onze dagbladen eene aankondiging wegens de uitgifte, op den 25sten dezer en volgende dagen, van de provisionele aandeelen in den spoorweg tusschen Antwerpen en Rotterdam. Die aankondiging is geteekend, namens den raad, door den secretaris *Malcolm Cowan*.

De *Globe* zegt, na onderscheidene aanzoeken van het vaste land om leeningen, inzonderheid tot den aanleg van spoorwegen, te hebben vermeld, dat het voor *John Bull* tijd wordt om zijne geldbeurs te sluiten en zich voor het sirenen-gezang te wachten.

— Bij voortduring komen hier schepen uit Australië aan met belangrijke hoeveelheden goud. Eerstdaags wordt de *Dido* met 280,000 oncen, ter waarde van 1,120,000 p. st., verwacht. Tot den 21sten Augustus bedroegen de uitvoeren van goud uit Sydney 1,336,636 oncen, geschat op ruim 4 mill. p. st. in de kolonie, en op 5,346,544 p. st. volgens den Londenschen prijs.

— De onlangs ten troon geklommen Koning van Siam, die in Engeland voorgesteld wordt als een man van eenige beschaving en kennis, van wien handelsvoordeelen zouden te verwerven zijn, heeft eenen opmerkelijken brief aan den Paus geschreven. Het is de heer *Pallegoix*, titulair bisschop van Mallos en bestuurder der Roomsch-Katholijke zending in Siam, welke dien brief den 10den dezer aan den Paus overhandigd heeft. De brief is in het Engelsch geschreven en behelst, volgens een door het *Journal des Débats* overgenomen berigt van een ander Fransch dagblad, onder anderen het volgende: „Sedert lang had ik uit de Engelsche nieuwsbladen uwe verheffing tot den troon vernomen, en daar de bisschop van Mallos, mijn dierbare vriend, van mij verlof vroeg, om zijn vaderland te bezoeken en u zijne hulde te gaan brengen, vind ik hierin eene gewenschte gelegenheid, om aan u te schrijven en met u vriendschap aan te knoopen, die duurzaam moge zijn.

„Ik geloof nog niet in den Christus; ik ben een vroom belijder der godsdienst van *Buddha*, maar ik hecht alleen aan het wijsgeerige gedeelte dezer godsdienst, welke zoo zeer door talrijke en ongerijmde fabelen verbasterd is, dat zij, naar ik verwacht, eerlang ophouden zal onder de menschen te bestaan. Uwe Heiligheid kan zeker zijn, dat onder mijne regering de Christenen niet zullen worden vervolgd, en dat inzonderheid de Roomsch-Katholijken zullen worden beschermd en nimmer zullen worden gebezigd voor bijgeloovige plegtigheden van een met hunne godsdienst strijdigen aard, gelijk u van mijnentwege door den bisschop van Mallos nader zal worden verklaard."

Van den 27sten. De Kamer der gemeenten heeft de beraadslaging over de gewigtige kwestie nopens de vrijheid van handel in den afgeloopen nacht ten einde gebragt. De debatten hadden den uitslag, dien men daarvan konde voorzien. De heer *Villiers* bij zijne motie hebbende volhard, werd zij aan stemming onderworpen en verworpen met eene meerderheid van 80 stemmen.

Vervolgens werd het amendement van lord *Palmerston* met de ontzettende meerderheid van 415 stemmen aangenomen. Men weet, dat dit amendement den vrijen handel even formeel vaststelt als de motie van den heer *Villiers* zulks deed en daarvan alleen verschilt, doordien de bewoordingen van *Palmerstons* voorstel minder vijandig luiden jegens het ministerie.

— Lord *Stanley* heeft aan het Huis der Gemeenten kennis gegeven, dat het Pausselijke gouvernement de doodstraf, die tegen den heer *Murray* was uitgesproken, had veranderd in levenslange verbanning.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 November.

Aan de leden van het corps diplomatique is op eene geheimzinnige wijze medegedeeld eene soort van vonnis, tegen den President gewezen door een revolutionnair veemgeregt. Natuurlijk wordt het hoofd van den Staat in dit stuk, dat men als een vervolg op de Londensche manifesten kan beschouwen, ter dood veroordeeld. Velen houden dit stuk voor verdicht; men spreekt er echter van, dat het langs officiëlen weg openbaar zal gemaakt worden.

— In het *Journal des Débats* leest men: „Men schrijft uit Florence, dat de graaf *von Arnim Blumberg* met onderscheiding door den Groothertog is ontvangen, en dat aan de echtgenooten *Madiai* gratie zal worden verleend, onder voorwaarde, dat zij het land zullen verlaten."

— De berigten uit Tunis, dd. 13den November, bevestigen, zegt de *Corriere Mercantile*, het overlijden van den Bey van Tunis, als ook het berigt, dat de Engelsche en Fransche eskaders zich gelijktijdig voor Tunis bevinden.

Van den 25sten. Het Wetgevend Ligchaam is heden bijeengekomen en heeft mededeeling ontvangen van de volgende boodschap van den Prins-President:

„*Mijne Heeren de Afgevaardigden!*

„Ik heb u bijeengeroepen om u deelgenoot te doen zijn van de groote daad die hare vervulling nadert. Hoewel de Senaat en het volk alleen het regt hebben om de Constitutie te wijzigen, heb ik gewild dat het staatkundige ligchaam, even als ik zelf uit het algemeen stemregt ontsproten, aan de wereld het bewijs zoude leveren van de ongedwongenheid der nationale beweging die mij tot het Keizerrijk voert.

„Ik wensch dat gij, de vrijheid der stemming en het aantal der uitgebragte stemmen stavende, door uwe verklaring de legitimiteit van mijn gezag zult doen uitkomen; inderdaad, door thans te verklaren dat het gezag op een onbetwistbaar regt berust, wordt daaraan de noodige kracht gegeven om iets duurzaams daar te stellen en den voorspoed des lands te verzekeren.

„Het gouvernement, gij weet zulks, zal slechts van vorm veranderen. Gehecht aan de groote belangen welke door verlichtende kennis geboren en door vrede ontwikkeld worden, zal het zich als tot dus ver, binnen de grenzen der gematigdheid houden, want de voorspoed doet nooit hen hoogmoedig worden die in hunne nieuwe verheffing slechts een' grooteren pligt zien door het volk opgelegd, eene meer verhevene zending door de Voorzienigheid opgedragen."

(Deze boodschap is geenszins van staatkundig belang ontbloot en vooral merkwaardig, omdat de Prins-Voorzitter daarin gewag maakt van *de wettigheid van zijn gezag*. Reeds vroeger had de Prins in eene zijner redevoeringen eene dergelijke uitdrukking gebezigd. Welligt niet ten onregte houdt men het er voor, dat de Prins niet zonder bedoeling ditmaal de vroeger gesprokene woorden herhaalt. Algemeen is men het hieromtrent met het hoofd van den staat eens, dat sedert lang het wezen van het Keizerschap reeds bestond en alleen de naam nog slechts ontbrak.)

— Aan de Fransche akademie is het voorstel gedaan om den heer *Victor Hugo* uit te noodigen dat hij zich verklare, of hij al dan niet de ontwerper is van het onlangs door hem onderteekende manifest en hem, bij toestemmend antwoord, het lidmaatschap te ontnemen.

Van den 27sten. Het definitieve en complete resultaat van de stemming in 81 departementen is als volgt: *Ja* 7,033,000. *Neen* 278,000.

De vijf departementen, waarvan de volledige uitslag nog niet bekend is, zijn Aisne, Ardèche, Ardennes, Morbihan en Carsica, benevens Algerie.

De nog niet volledige uitslag der stemming van het leger te land en ter zee geeft: *Ja* 280,000; *Neen* 10,000.

(Eenige honderden briefjes zijn van onwaarde verklaard, omdat zij behelsden „*l*OUI*s* Nap*O*leo*N*.")

De *Moniteur* bevat in zijn niet-officiëel gedeelte een belangrijk artikel, waarvan de aanvang aldus luidt:

Frankrijk levert op dit oogenblik een verheven schouwspel op. Het is heerlijk te zien, dat een groot volk, bezield door dezelfde gedachte, zich op eene vreedzame wijze op alle punten des lands vereenigt en zijn verlangen te kennen geeft met die waardigheid en vastberadenheid, welke aan zijne souvereine onafhankelijkheid passen. Niets is bewonderenswaardiger dan de belangstellende ijver der bevolking, om in weerwil van een aanhoudenden stortregen hare stemmen telkens uitbrengen: niets is treffender dan de bereidwilligheid der edele overblijfselen onzer legers, dezer zwakke en verminkte mannen, om zich naar de stembus te spoeden. Driemalen binnen de vier jaren is Frankrijk tot deze verhevene plegtigheid opgeroepen, en telkens heeft het aan het hoofd van den staat getuigenis afgelegd, van eene steeds toenemende genegenheid en van een meer volledig vertrouwen. Door eene nieuwe en laatste proef teleurgesteld in de bedriegelijke verwachtingen, welke men het had voorgespiegeld, heeft het volk het middel zelf, dat de republiek het in handen had gegeven, gebezigd, om haar omver te werpen; het algemeene stemregt heeft de republiek vernietigd.

Het artikel betoogt vervolgens, dat deze uitkomst niet anders kon zijn, daar de republiek niet strookt met de zeden en gewoonten der Franschen, welke van ouds aan den monarchalen vorm gehecht zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 November.

Onder de geruchten van den dag behoort, dat de Koning, wel bevroedende, dat de meerderheid der bevolking meer en

meer ten gunste wordt gestemd van de zoogenoemde behoudende en der clericale partijen, en in aanmerking nemende, dat de vreemde mogendheden, en zelfs het bewind van Groot-Brittanje het geraden schijnen te achten, dat de regering in België zich daarnaar voege, — maar aan den anderen kant bezwaarlijk kunnende besluiten, om de staatkundige beginselen te verloochenen, welke hij nu sedert zes jaren met overtuiging heeft beleden, — er ernstig aan denkt, om afstand te doen van de regering, ten behoeve van zijnen oudsten zoon, den hertog *van Brabard*, en wel tegen den 9den April, als wanneer de genoemde jonge Vorst meerderjarig zou worden. — Dat de clericale partij daarmede in geene geringe mate zoude zijn ingenomen, spreekt wel van zelf.

— De heer *Liedts*, minister van financiën, heeft in de Kamer van Vertegenwoordigers een wetsontwerp voorgesteld tot conversie van de 5 pCts. leeningen van 1840, 1842 en 1848 in 4½ pCts. Een tijdsverloop van twee weken wordt toegestaan voor de aanvragen om terugbetaling. De interest van 5 pCt. zal uitbetaald worden tot op den 1sten Mei 1852.

De conversie van het nieuwe fonds wordt voor 8 jaren verboden. Het voordeel uit de operatie voor de schatkist voortspruitende, zal aangewend worden tot amortisatie van de vlottende schuld. Een krediet van 50,000 fr. is ten behoeve van de nieuwe titels aangevraagd.

— De minister van openbare werken heeft aangekondigd, dat met den 1sten December aanstaande de telegrafische gemeenschap tusschen België en Nederland voor het publiek zal zijn opengesteld. De prijs is van 1 tot 20 woorden bepaald als volgt: Van Antwerpen, Brussel, Mechelen en Termonde naar Breda, Dordrecht, Rotterdam, 's Hage 5 fr,; en naar Haarlem en Amsterdam fr. 7.50. Uit verscheidene andere Belgische plaatsen naar eerstgenoemde Nederl. steden is de prijs 7.50 fr., en naar Haarlem en Amsterdam 10 fr.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 27 November.

De Eerste Kamer der Staten Generaal is tegen den 7den December aanstaande bijeengeroepen.

— Men verzekert, dat na de invoering van het Keizerrijk in Frankrijk, de oud-minister *Lightenvelt* als Nederlandsch gezant derwaarts gezonden zal worden, ter vervanging van den baron *Fagel*.

— De Hooge raad heeft, bij arrest van den 26sten November, de vordering van *C. J. Enthoven* tegen de erven van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, tot betaling van leverantiën, toegewezen, — en de vordering van de erven tegen *L. J. Enthoven*, tot vrijwaring, ontzegd, hoofdzakelijk uit overweging. dat, indien de betaling aan *L. J. Enthoven*, op welke de eisch tot vrijwaring zich grondt, is bewezen, dit feit aanleiding geeft tot terugvordering, maar niet tot vrijwaring.

AMSTERDAM, 27 November.

Donderdag werd op 's rijks werf alhier de kiel gelegd voor de korvet *Medusa*, de eerste oorlogsbodem der Nederl. zeemagt, welke bestemd is om als zeilschip tevens voorzien te worden van een hulpstoomvermogen en waterschroef. Wij vernemen, dat de wapening dezer korvet, welke eene groote lengte verkrijgt, zal bestaan uit geschut van 60 en 30 ponds kogels in eene doorloopende batterij. De aanbouw wordt zeer bespoedigd, ten einde zoodra mogelijk van zoodanig vaartuig gebruik te kunnen maken.

— Heden is alhier onderhands aanbesteed het bouwen der nieuwe R.-K. kerk, op de Keizersgracht. Dit werk is aangenomen door den heer *J. C. van Berkum*, van Utrecht, voor ƒ 84,600.

— Bij de herstemming in het distrikt Tiel, tot verkiezing van een lid der Tweede Kamer, zijn ingekomen 1099 stembriefjes, waarvan 8 van onwaarde. Hiervan bekwam de heer *Leemans* 614, de heer *de Kempenaer* 477 stemmen, zoodat de heer mr. *J. A. A. Leemans*, advok.-generaal bij het hoog geregtshof van Nederl. Indië, benoemd is tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

— Den 23sten is de zaak van de stad Leiden tegen den Staat, wegens den eigendom van het Haarlemmer-meer, voor de regtbank te Amsterdam behandeld. Mr. *S. P. Lipman* is voor de stad Leiden opgetreden. Het heeft daarbij geenszins de hoofdzaak, doch alleen de productie van stukken gegolden. Den 7den December zal het openbaar ministerie zijne conclusie voordragen.

— Het adres wegens de gebeurtenissen in Toscane, in de Nederduitsche taal opgesteld, zal met bijvoeging van eene vertolking in de Fransche taal, aan den Groothertog worden gezonden. De personele Commissie, met de uitvoering belast, is bedacht op de beste wijze waarop het adres aan zijne bestemming kan worden opgezonden. *(Kerkelijke Ct).*

— De heer *de Jonge van Zwijnsbergen*, op den huize *Jagtlust* te Helvoirt, berigtte dezer dagen het overlijden van *Anna Margaretha Reysers*. „Zij bereikte," zegt genoemde heer in zijne annonce, „den ouderdom van zesentachtig en een half jaar, en diende mijne overgroot-ouders, groot-ouders, ouders, mij zelven, mijne kinderen en kindskinderen; hare trouw en edele deugden strekten velen ten voorbeelde en hare nagedachtenis zal bij mij en de mijnen in zegening blijven."

ROTTERDAM, 27 November.

Alhier heeft zich — zoo als vroeger werd berigt — eene commissie gevormd voor het daarstellen eener inrigting voor doofstommen-onderwijs naar de Duitsche methode, hierin van andere leerwijzen verschillende, dat men volgens haar niet de gebaarden-taal, noch deze met de toonspraak vereenigd, maar *uitsluitend* de *toonspraak* onderwijst en alzoo de doofstommen werkelijk leert *spreken*.

Eergisteren avond zijn in tegenwoordigheid van die commissie en van vele honderden genoodigde en belangstellende personen, in de tot dat einde afgestane zaal der maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen*, proeven van den goeden uitslag der gemelde methode gegeven door acht kweekelingen van den heer *D. Hirsch*, die sedert vele jaren zijn onderwijs aan doofstommen naar die leerwijze inrigt. De voorzitter der commissie, dr. *J. B. Molenwater*, heeft de werkzaamheden met eene redevoering geopend, waarin hij herinnerde, dat de thans vrij algemeen in Duitschland gevolgde leerwijze reeds in de vorige eeuw ook hier te lande door *v. Amman* aangeprezen en gebragt is, en erkende, dat in het voortreffelijke instituut te Groningen niets onbeproefd gelaten wordt, om de voordeelen te verbinden van alles, wat in vroegeren en in lateren tijd is voorgeslagen en aangewend voor de opleiding der doofstommen, en dat ook dáár jaarlijks *stommen* in *sprekende dooven* herschapen worden; — doch op de daarvoor door hem ontwikkelde gronden, gestaafd vooral door het gezag van *Krusse* (zelf een doofstomme en thans leeraar aan het instituut in Sleeswijk), drong hij aan op het aannemen *uitsluitend* van het toonspraak-stelsel.

Nadat vervolgens ook de heer *Hirsch* de grondslagen en voordeelen van dit stelsel ontwikkeld had, hebben de kweekelingen onder zijne leiding treffende blijken gegeven van hunne geoefendheid in het afzien van hetgeen gesproken werd, in het voortbrengen van verstaanbare woorden; sommigen zelfs in het uitspreken van geheele volzinnen en versjes, en van hunne verstandelijke ontwikkeling. Deze proeven werden door de talrijke aanwezigen met groote belangstelling en zigtbaar genoegen bijgewoond.

KAMPEN, 25 November.

De verlichting dezer stad door pijpgas, welke eenige maanden geleden bij den gemeenteraad alhier door meerderheid van stemmen werd afgekeurd, schijnt op nieuw weder ter sprake te komen, althans bestaat het plan, zoo wij vernemen, dit eerstdaags andermaal in den gemeenteraad tot een punt van deliberatie te maken.

(Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz., in 't Bijvoegsel.)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 24 Nov., kapit. *Smit* Morgenster, van Petersburg; den 25sten *de Boer* Jonkvrouw Geertrui, van Smirna; *Dethmers* Jonge Willem, van Seaham; *Potjer* Catharina Jantina, van Hartlepool; *Diepenbroek* Helena Tecla, van Petersburg; *de Boer* Jantina Petronella, van Harburg; den 26sten *Panjer* Vrouw Wyka en *de Groot* Wierdina Fokelina, beide van Elmshorn. — Te Texel den 24 Nov., *Scholtens* Catharina, van Sunderland; *de Jonge* Annegina, van Newcastle; *Kuipers* Alida Schuringa, van Koningsbergen; den 26sten *Gunter* Cornelia, van Londen. — In het Vlie den 23sten, *Glim* Hendrika Margrieta, van Bergen; den 25sten *de Jong* Mina, van Sunderland. — Te Helvoet den 23 Nov., *Wessels* Elisabeth Mechteina, van Libau; *Niehot* Jantina Jetskelina en den 25sten *Steffens* Jonge Andries, beide van Petersburg. — Te Brielle den 24 Nov., *Schaap* Maria Elsina, van Aalborg. — Te Brouwershaven den 25 Nov., *de Groot* Harmonie, van Newcastle. — Te Vlissingen den 23 Nov., *de Jonge* Fennegina Arentina, *van Wijk* Catharina Elisabeth, *Boon* Jantina, *Klaasen* Elisabeth, *Coerkamp* Gebroeders Coerkamp, *Mulder* Wendelina, den 24sten *Stuit* Geerdina, *Lerger* Argo en den 25sten *Bolhuis* Roelfina Gesina, alle 9 van Riga; *Huisman* Twee Gezusters, van Windau. — Te Callo den 2 Oct., *de Groot* Catharina, van Hamburg. — Te Konstantinopel voor den 11 Nov., *Smit* Albert Schuringa, van Newcastle. — Te Genua den 18 Nov., *Roelfsema* Jonge Jan, van Liverpool. — Te Londen den 23 Nov., *van Calker* Christina Jacoba en den 24sten *Stuit* Tjakina, beide van Groningen; *Heerma* Louwina, van Amsterdam. — Te Ramsgate den 23 Nov., *Hubert* Juffer Annette en *Boomgaard* Margaretha, beide van Londen naar de Oostzee. — Te Deal den 23 Nov., *Wilkens* Harmonie, van Amsterdam naar Genua. — Bij Douvres den 22 Nov., *de Boer* Helena Catharina, van Amsterdam naar Alexandria. — Bij Portland den 16 Nov., *de Boer* Eva Johanna, van Dordrecht naar St. Ubes en Calcutta. — Te Liverpool den 22 Nov., *Scherring* Egberdina Anna, van Smirna. — Te Hull den 23 Nov., *Hazewinkel* Albertina, van Marseille; den 24sten *Gruppelaar* Hillechiena, van Memel; *Boon* Annechiena, van Koningsbergen. — Te Caledonia Kanaal den 22 Nov., *Hazewinkel* Jonge Hendrik, van Riga naar Newry. — Te Londonderrij den 22 Nov., *de Haan* Henrietta, van Galatz. — Te Lijnn den 20 Nov., *Kroon* Wilhelmina, van Petersburg. — Te North Shields den 22 Nov., *Lukken* Jettina Roelina, van Wells; den 24sten *Reinders* Jacoba Gesina, van Petersburg. — Te Hamburg den 24 Nov., *Douwes* Geerdina, van Bayonne; *Topzand* Hopende Zeeman, van Stockton. — Te Bremerhaven den 20 Nov., *Scherpbier* 5 Gebroeders, van Antwerpen, met verlies van zeilen en anker. — Te Brunshausen den 25 Nov., *Heins* Henriette, van Burnt Island; *Mulder* Vrouw Jantina, van Newcastle; den 26sten *Kwint* Johanna Gezina, van Boness; *Prins* Roelfina, van Malmö. — Te Hadersleben den 18 Nov., *Gort* Vriendschap, van Harwich. — Te Wolgast den 24 Nov., *Pronk* Gezina, van Amsterdam naar Stettin. — Te Dantzig den 23 Nov., *Zoutman* Geertruida, van Londen. — Te Pillau den 24 Nov., *Brugma* Nina Burhoven, van Amsterdam. — Te Frederikstad den 10 Nov., *Pot* Catharina Elizabeth en *de Groot* Geertruida, beide van Harlingen. — Te Koppenhage den 23 Nov., *Faber* Hendrika Catharina, van Bremen.

Binnengekomen te Texel den 26 Nov., kapit. *Timmer* Elisabeth, van Riga; den 27sten *Klein* Magdalena, van Batavia, vertrokken den 21 Aug.; *de Boer* Vriendschap, van Tjilatjap, vertrokken den 1 Aug.; *Visser* Vriendschap, van Londen; *Bakker* Vrouw Geertje, van Sunderland. — Te Gend den 26 Nov., *Bolhuis* Roelfina Gesina, van Riga. — Te Portsmouth den 25 Nov., *Jonker* Thia, van Riga. — Te North Shields den 25 Nov., *Sprik* Geertina, van Aberdeen.

Vertrokken van Texel den 24 Nov., kapit. *Visser* Hoop, naar Londen. — Van Helvoet den 24 Nov., *Tolner* Courier en *Butter* Twee Gebroeders, beide naar Nantes; *Nepperus* Elisabeth, naar Rouaan; *Giezen* Aurora, naar Poole. — Van Charente den 19 Nov., *Mulder* Feika Jantina en den 20sten *Drok* Catharina, beide naar Londen. — Van Ramsgate den 23 Nov., *Mooi* Winschoterzijl, naar Rouaan; den 24sten *Weits* Geertruida, naar St. Thomas; *Dojes* Ceres, naar Napels; *Boerhave* Arendina Elisabeth en *Bakker* Margaretha Agnes, beide naar Nantes; *Stomp* Leentje, naar Triest; *Muller* Autje Brons, naar Bordeaux. — Van Falmouth den 23 Nov., *Veling* Harmonie, naar Cadix. — Van Leith den 22 Nov., *Edema* Margaretha, naar Cockenzie. — Van Aberdeen den 23 Nov., *Sprik* Grietina Hillegiena en *Blouw* Annegiena, beide naar Newcastle. — Van Hamburg den 21 Nov., *Muntendam* Jacoba, naar Harlingen; den 22sten *de Boer* Margaretha Jantina, naar Nantes; den 26sten *Schuur* Johanna Ettina, naar Ferrol. — Van Bremerhaven den 21 Nov., *de Jonge* Elisabeth, naar Groningen; *Pekelder* Beerendina, naar Rostock; den 25sten *de Jonge* Alida Gezina, naar Amsterdam. — Van Cuxhaven den 22 Nov., *de Jonge* Margaretha, naar Nantes; den 26sten *Knooihuizen* Annegina Bouwina, naar zee. — Van Assens den 18 Nov., *Joosten* Hendrika Bouwina, naar Engeland. — Van Randers den 17 Nov., *Stuitje* Catharina, naar Engeland. — Van Dantzig den 22 Nov., *de Jonge* Ettina, naar Amsterdam; *Eilts* Udonia, naar Rochefort; *Legger* Geertina en *de Vries* Roelina Ettina, beide naar Londen; *Gort* Frouwina Steenhuizen, naar Bremen; *Heckman* Hoop en Verwachting, n. Grimsbij. — Van Pillau den 22 Nov., *Rosenbeek* Reinauw Engelkens, naar Lijnn; den 23sten *Kolk* Dankbaarheid, naar Leith; *Hitman* Twee Gebroeders, naar Goole. — Van Memel den 22 Nov., *Onnes* Johanna Geertruida, naar Harlingen. — Van Bolderaa den 18 Nov., *Brons* Johanna Brons, naar Amsterdam. — Van Aalborg den 22 Nov., *Deen* Gezina Elzelina, naar Holland.

Vertrokken van Rouaan den 15 Nov., kapit. *Karsies* Hillechiena Wilkens, naar Rotterdam. — Van Montrose den 23 Nov., *Kuiper* Fennechina, naar Charleston. — Van Hartlepool den 25 Nov., *de Haan* Provincie Overijssel, naar Zwolle.

ZOUTKAMP, 28 Nov. Binnengekomen den 25 Nov., kapit. *Bolhuis* Gesina, van Brandholm naar Amsterdam, dezelve heeft de reis denzelfden dag voortgezet; den 26sten *Top* Onderneming, van Londen.

OOSTMAHORN, 28 Nov. Zeilklaar kapit. *Jager* Jeanne Agatha, *Bieze* Elsiena, *Hazewinkel* Sjouke Alida en *Leuning* Margaretha Alida, alle 4 van Groningen naar Londen; *Veendorp* Annechiena, van Groningen naar Fiuro; *Haverbult* de Donau, van Groningen naar Londen.

DELFZIJL, 27 Nov. Binnengekomen den 21 Nov., kapit. *Schoon* Jacobus Cornelus, van Norden; *Jacobs* vr. Johanna, *Oetzes* de Hoop en den 22sten *de Groot* Twee Gebroeders, alle 3 van Emden; *Erenius* Dorothea, van Slotzberg; *Forma* Jantje, van Leer; den 23sten *van der Molen* Jantiena, van Emden; *Heidhoff* vr. Hinderika, van Norden; *de Jonge* Elizabeth, van Bremen; den 24sten *Wiarts* Antiena, van Steenhuizerzijl; *Kramer* Rensina, van Hamburg; *Gerst* vr. Margaretha en *Stuitje* Jochemina, van Bremen; den 26sten *Veldkamp* Anna Margaretha, van Halte; *de Vries* Anna Sophia, van Londen; *Bosker* Ettina en *van der Meulen* Nooit Gedacht, beide van Leer.

Vertrokken den 21 Nov., kapit. *de Haan* Agneta Juliana, naar Grietzijl; *Mammes* vr Anna, naar Papenborg; *van der Molen* Jantiena en *Buss* vr. Marika, beide naar Emden; den 23sten *Kort* Petronella en den 24sten *Burmann* vr. Geziena, beide naar Leer; den 25sten *Stuitje* de Jonge Maria, *Dirks* Fenna, *Hulzebos* vr. Catharina en *Voss* vr. Sjouwke, alle 4 naar Emden; *Bolmeijer* Uit Vriendschap, naar Leer; *Janssen* Hoffnung, naar Weener; den 26sten *de Roth* vr. Catharina, naar Emden; den 27sten *Huisman* Aurora, naar Greetzijl.

TERMUNTERZIJL, 27 Nov. Binnengekomen den 21 Nov., kapit. *Slik* de Hoop, van Halte; *Burmann* Geziena, van Leer.

Vertrokken den 22 Nov., kapit. *Vos* Aaltina, naar Halte; *Schröder* Anton, naar Papenborg; den 25sten *Burmann* Geziena, naar Leer.

HARLINGEN, 27 Nov. Binnengekomen den 22 Nov., kapit. *Munneke* Baudina, van Newcastle; *Wever* Elisabeth Maria, van Frederikstad; den 23sten *Duintjer* Friso, van Newcastle; *de Boer* Verwachting, van Dundee; den 26sten *Swieting* Petrus Horreus, van Zaandam; den 27sten *Frankena* Vereeniging, van Krageroe.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

20 Nov. de Jonge, Vrouwina Elisabeth, v. Koningsb. n. Londen.
Bakker, Jonge Tammink, v. Koningsb. n. Rotterd., m. tarwe.
de Jonge, Castor, v. Petersb. n. Rotterd., m. lijnzaad.
Koning, Gezina, v. Petersb. n. Amst., m. potasch.
22 —— Weiland, Zwijger, v. Dantzig n. de Noordzee, m. tarwe.
Waker, Catharina Isabella, v. Riga n. Rotterd., m. gerst.
Douwes, Jeldina Margaretha, v. Rügenwalde n. Rochester.
v. Duinen, Alkanna Elisabeth, v. Libau n. de Maas, m. gerst.
Klein, Alida Hendrika, v. Petersb. n. Schiedam, m. rogge.
de Boer, Willem Carel, v. Petersb. n. de Zaan, m. lijnzaad.
Tunteler, Geertruida, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
Kwint, Hendrika Gezina, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
Klein, Tweel Daniel en Wilco, v. Riga n. Amst., m. hout.
Bekkering, Catharina, v. Petersb. n. Amst., m. lijnzaad.
23 —— Ellens, Lamme, Margonda, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
24 —— Smit, Alegonda Rensina, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
Karst, Martha Alida, v. Riga n. de Maas, m. gerst.

De Wind den 20sten Nov. W.Z.W., Z.W., Z.Z.O; den 21sten Z.O; den 22sten Z.O., Z.Z.O.; den 23sten Z., N.N.W.; den 24sten W.

LUBECK, 22 Nov. Het schip Tjapke Schuringa, kapit. *Drent*, van Stockholm met ijzer naar Holland, is bij Burnholm gezonken, doch het volk gered.

ONSALA, 15 Nov. Het schip Vertrouwen, kapit. *Meeter*, van Stolpemunde naar Leith, is den 13den dezer wegens storm te Kongabocka-Fiord binnengeloopen.

CALMAR, 8 Nov. Het schip Elsina, kapit. *Berghuis*, van Memel naar Bordeaux, is aan de Zuid-punt van Oland, zwaar lek op strand gezet.

THISTED, 17 Nov. Het schip Anna Maria, kapit. *Swiers*, van Stettin naar Londen, bij Wansaa gestrand, is geheel wrak, doch de lading geborgen.

STAVANGER, 12 Nov. Het schip Johanna Maria, kapit. *Schummelkettel*, van Amsterdam naar Dantzig, is wegens tegenwind in eene omliggende haven binnengeloopen.

ABERDEEN, 22 Nov. Het schip vrouw Margaretha, kapit. *Vlas*, van Wismar naar Leith, is den 19den dezer bij Lethon gestrand en vol water geloopen, doch het volk gered; men is bezig de lading te lossen.

OSTENDE, 24 Nov. Het schip Sophie, kapit. *Brongers*, van Baijonne naar Antwerpen, is alhier lek binnengeloopen en moet lossen.

— Het schip Jantina, kapit. *de Jonge*, van Amsterdam naar Stettin, is den 23 Nov. bij het vertrek van Amsterdam, buiten het Oosterdok tegen eene stoel geraakt, heeft daardoor lekkagie bekomen en is in het dok teruggekomen, moet lossen om te repareeren.

SCHEEPSVRACHTEN.

PILLAU, 21 Nov. Een paar Holl. schepen zijn bevracht, naar de Oostkust tegen 5 sh. à 5 sh. 4 d.; Hull 5 sh. 2 d.; het Kanaal 5 sh. 2 à 9 d.; de Westkust 6 sh. 4 d. per qr. tarwe.

STETTIN, 22 Nov. Naar Schotland 3 sh. 2 d. per qr. tarwe; Londen 20 sh. per ton krenten, 22 sh. per load greenen hout.

DANTZIG, 22 Nov. De vrachtprijzen blijven nog steeds even hoog, Londen en Hull 4 sh. 6 d. per qr. tarwe, 23 sh. per load balken.

KONINGSBERGEN, 23 Nov. Naar Holland niets te verschepen. Londen en Hull 5 sh. per qr. tarwe.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 29 November 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 26 *November*.

TARWE.			Zw. Zaad	66 ℔	ƒ 5.80	Bl. Voer	38 ℔	ƒ 2,45
Oude	70 ℔	ƒ 7,50	Veen	66 »	» 5,65	»	40 »	» 2,60
Jar. Oml.	68 »	» 6,60	»	68 »	» 6,00	Zw. Voer	38 »	» 2,35
»	70 »	» 7,10	N. GERST.			»	40 »	» 2,50
»	72 »	» 7,60	Winter	54 ℔	ƒ 4,55	O. »	42 »	» 2,90
» Old.	68 »	» 6,40	»	56 »	» 4,85	BOONEN.		
» »	70 »	» 6,80	»	58 »	» 5,15	Paardeb. ƒ 5,50,75,90		
N. »	70 »	» 6,70	»		» »	ZADEN, ENZ.		
» »	72 »	» 7,20	»		» »	Gr. Gortp.m. ƒ 8,25,50		
ROGGE.			Knobbe	60 »	» 5,05	Par. 100 N. ℔ ƒ 11 — ƒ 14		
O. Inl.	64 ℔	ƒ 5,60	»	62 »	» 5,35	Old. Koolz. ƒ 9,25,50,75		
» »	66 »	» 6,00	N. HAVER.			ƒ 10,20,30		
» »	68 »	» 6,40	Dikke	38 ℔	ƒ 2,35	Oml. dito ƒ 9,25,50,75 ƒ 10,		
N. »	68 »	» 6,50	»	40 »	» 2,50	25,40		
» »		» »	»	42 »	» 2,65	Ostfr. d. ƒ 9,75 ƒ 10,25,30,40		
N. BOEKWEIT.			»	44 »	» 2,80	G. Mosterdz ƒ 6 tot ƒ 8,50		
Gr. Zd.	64 ℔	ƒ 5,75	»	46 »	» 2,95	Raapol. p. v. ƒ 32		
» »	66 »	» 6,05	»	48 »	» 3,05	Prijs der boter		
» »	68 »	» 6,35	»	50 »	» 3,20	1e soort ƒ 15		
			Bl. Voer	36 »	» 2,30	2e » » 13,50		

Tarwe weinig aan en iets beter te verkoopen. — Rogge met weinig handel in een doen. — Zware Boekweit prijshoudende, ligte soorten niet dan lager te verkoopen. — Gerst met weinig handel, in een doen. — Haver weder iets lager afgegeven. — Boonen als voren. — Gort weinig gevraagd. — Koolzaad met redelijken handel.

AMSTERDAM, 27 *Nov.* Heden verkocht van Tarwe: 130 ℔ witb. Pools. ƒ 315; 129 ℔ b. dito ƒ 302; 134 ℔ Kub. ƒ 255. — Van Rogge: 114 ℔ o. gedr. ƒ 168; 122, 123 ℔ Odessa ƒ 188, ƒ 195, ƒ 197, ƒ 200. — Gerst in een doen; 102 ℔ Old. Winter ƒ 167. — In buitenl. Groene en Graauwe Erwten ging deze week niet veel om. Iets lagere prijzen werden vruchteloos geboden.

Koolzaad onveranderd, Zeeuwsch 52 p. vl.; op 9 vat in Nov. 57½ p. vl.; April 59½ p. vl.; Sept. 60 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk iets aangenamer; op 6/w. ƒ 33,75; Vlieg. ƒ 32,75; Dec. ƒ 32,25; Mei 1853 ƒ 34,25; Lijnolie op 6/w. ƒ 29,50; Vlieg. ƒ 28,50. — Hennepolie op 6/w. ƒ 39,25; Vlieg. ƒ 38,25.

LONDEN, 24 *Nov.* Inl. en vreemde Tarwe was heden onveranderd; de aanvoeren blijven ruim en ook de vraag blijft levendig, zoodat de prijzen zich vast souteneren. Inl. Gerst was niet zoo wel te plaatsen, doch vreemde blijft begeerd. Haver met weinig kooplust. Boonen en Erwten stil.

LONDEN, 26 *Nov.* Ten gevolge van het aanhoudend natte weder, waardoor het nieuwe zaaisel schade lijdt, was heden de handel in Tarwe vast op de notering van j.l. Maandag. Gerst en Haver lusteloos. Boonen en Erwten onveranderd.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 26 *Nov.* Op de veemarkt van heden was weinig hoornvee ter markt aangebragt, hetgeen voor het grootste gedeelte was toe te schrijven aan het ongunstige weder. De prijzen waren over het geheel wederom williger dan de vorige markt. Het vette vee ging tot 20 cents de 5 ons, enkelen zelfs hooger. — De handel in vaalmelken en kalfkoeijen was levendig.

LEEUWARDEN, 26 *November*. Op de markt van heden is verkocht, per Ned. ℔: rundvleesch 38 cts., varkensvleesch, versch 48 cts., gerookt 60 cts; schapenvleesch 32 cts. Boter 97½ cts.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 27 *November*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63⅞, $63\frac{15}{16}$, $63\frac{15}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 77; Dito Dito 4 pCt. 95¼, $95\frac{5}{16}$, $95\frac{5}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. 94⅝; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 94⅞; Handelmaatsch. 4½ pCt. 117, 117½, 117; M. v. W. 4 pCt. 88. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. $54\frac{3}{16}$, 54⅜, 54¼. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 78. — SPANJE, Onb. Stukk. 1 pCt. 24⅝, $24\frac{11}{16}$, $24\frac{11}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 45¼; Coup. Bewijzen $3\frac{5}{16}$, 3½, $3\frac{7}{16}$; Amort. Schuld $6\frac{3}{16}$, 6¼. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 41⅛; Dito Dito 4 pCt. 37¾.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 107⅞; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 106½; Dito bij *Hope* 4 pCt. $91\frac{11}{16}$, 91¾, $91\frac{11}{16}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 91¼; Cert. van Inschr. in Assign 6 pCt. 71. — POLEN, Certific. 4 pCt. 85½; Dito Aand. met Loten 500 fl. 162¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 77¼, $77\frac{9}{16}$; Dito Nieuwe 2½ pCt. $40\frac{5}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 91⅛, 91⅜, 91⅜; Metall. La. B. 5 pCt. 90⅞; Amerik. Bank-Act. 4⅜, ½, ⅜; Dito Orig. $3\frac{15}{16}$; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 98¾; Denem. 5 pCt. 103⅝; Braz. 5 pCt. 99½; Dito 1843 5 pCt. 100; Mexic. $24\frac{9}{16}$, ⅝, ⅝; Peru 5 pCt. 100½; Gren. Uitg. 10⅞, 11; Ven. Uitg. 16⅜, ½; Philad. L. N. 68½; Metal. 1851 2½ pCt. $39\frac{15}{16}$, 40.

Bij geringe affaire was heden de stemming in onze binnenl. fondsen iets vaster. — Aand. Handelm. meer aangeboden. — In de meeste soorten van vreemde effekten was weinig handel of variatie. Alleen waren Fransche 3 pCts., op het verlaagde merk van Parijs van gisteren, circa 1 pCt. lager, en voor België waren wederom betere prijzen te bedingen.

Gren. Onbep. St. 2 pCt. $20\frac{11}{16}$, ¾, Ecuador Coup. 28 cents; Mexic. Onb. St. $23\frac{7}{16}$; Rest. Bew. v. Mexic. Coupons ƒ 8⅜, Sp. Fr. Uitg. 9¼, ¾, ½.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. $63\frac{15}{16}$; Spaansche 1 pCt. 25⅝ a $\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 45⅛; Metall. 5 pCt. $77\frac{9}{16}$.

AMSTERDAM, 21 *Novemb.* EFFECTEN SOCIETEIT, te 4½ uur. Integralen $63\frac{15}{16}$. 3 pCts. 77, ⅛. Spaansche 1 pCts. 24½. Binnenl. 3 pCts. 44⅞. Bew. Coup. 3¼. Frans. Uitgest. 9¼. België bij *Rothschild* 2½ pCt. 54¼. Frans. Oblig. 3 pCt. $78\frac{7}{16}$. Metall. 5 pCts. 77¼, $\frac{9}{16}$, ⅝. Dito 2½ pCts. $40\frac{5}{16}$, ⅜. Dito Nieuwe 5 pCts. 91¼. Dito La. B. 91. Mexik. 24¾. Dito Onbep. $23\frac{9}{16}$. Ecuador 4¼. Dito Coupons 27¾, 28¼ cts. Amerik. Bank-Act. 4½.

Over het algemeen vertoonde heden de handel nog al eenige levendigheid.

ADVERTENTIËN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

C. W. SCHONEBAUM
met
C. S. GERDES.

GRONINGEN, 25 November 1852.

*** Getrouwd:

H. K. ONNES
met
A. G. COERS.

ARNHEM, 25 November 1852.

*** Getrouwd:

J. B. KUHLING
met
E. M. HUISMANS.

LEER, 26 November 1852.

*** Getrouwd:

Mr. **J. L. DE GREZ**
met
A. W. C. H. CREMERS.

GRONINGEN, 27 November 1852.

*** GRONINGEN, 22 November 1852. Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON CATHARINA HENRICA WARMOLTS, geliefde Echtgenoote van

Mr. **R. IJ. MULLER.**

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen ZOON J. BAKKER, geliefde Echtgenoot van

H. EBBENS POST.

GRONINGEN, 26 November 1852.

, Heden beviel van een' ZOON E. HENDRIKS, geliefde Echtgenoot van

H. J. HAACK.

OLDEHOVE, 27 November 1852.

, Heden beviel van een' welgeschapen ZOON MARIA ROELOFS, geliefde Echtgenoot van

JOH. S. MESTINGH.

WINSCHOTEN, 27 November 1852.

NB. Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor *bijzondere* kennisgeving aan te merken.

, Heden overleed, na een langdurig lijden, in den ouderdom van 66 jaren, Vrouwe HENRIETTE LOUIZE D'ACHARD, Weduwe wijlen den WelEerwaarden Zeer Geleerden Heer J. MARTINET KUIJPERS.

VOORST, 22 November 1852.

Mr. **C. BERGSMA,**
Executeur-Testamentair.

Eenige kennisgeving.

, Heden overleed, zeer onverwacht, ons Zoontje CORNELIUS PETRUS, in den ouderdom van 1 jaar en 10 maanden.

TERMUNTEN, 24 November 1852.

J. WIJCHEL, *Med. Pr.*
E. G. AUWERDA.

, GRONINGEN, 25 November 1852. Heden overleed alhier, na een lang en smartelijk lijden, mijne innig geliefde, op eene na jongste Dochter HARMANNA HINDERIKA RUDING, in den ouderdom van 26 jaren en 8 maanden.

Wedw. **RUDING—HUBERT.**

, Heden avond ontsliep, na een smartelijk lijden van omstreeks vijf weken, ons eenig, innig geliefd Kind BERNARD BENJAMIN, in den jeugdigen leeftijd van één jaar en vijf maanden.

NUIS, 23 November 1852.

B. FABER.
G. FABER—DAMSTÉ.

, Tot onze diepe droefheid overleed heden, na eene kortstondige doch hevige ziekte, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder GEESKE K. VAN GREEDEN, Wedw. L. R. DE COCK, in den ouderdom van ruim vierenvijftig jaren.

ROBERSUM, onder *Vierhuizen*, 25 November 1852.

J. SWAAGMAN, J.z.
L. L. SWAAGMAN—DE COCK.
W. BROUWER.
C. M. BROUWER—DE COCK.

Eenige kennisgeving.

, Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot JELTJE TENKATE in den ouderdom van bijna 72 jaren, na eene echtvereeniging van ruim 50 jaren.

KALKWIJK, 26 November 1852.

K. R. WEGES.

, Heden morgen omstreeks 7 uur overleed, aan de gevolgen eener beroerte, mijn geliefde Echtgenoot A. P. VISWAT, in den ouderdom van bijna 54 jaren. — Diep treurende met zijn' eenigsten Zoon en *mijne* Kinderen, geef ik hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.

NOORDHORN, 26 November 1852.

T. POLL,
Wedw. A. P. VISWAT.

, Heden overleed mijn jongste Dochtertje GEZINA, bijna zeven jaren oud.

GRONINGEN, 28 November 1852.

Wedw. **H. VAN DER WAL,**
geb. **SCHEFFERS.**

, HAREN, 29 November 1852. Heden morgen overleed tot onze droefheid, na eene langdurige ziekte, onze oudste Dochter MARCHIEN, in den bloeijenden leeftijd van ruim 24 jaren.

B. ABELS.
J. BOLHUIS.

Eenige kennisgeving.

, Bij **W. VAN BOEKEREN** is uitgegeven en alom te bekomen:

1. **STUURMAN FLINK,** of de Schipbreuk van de *Vrede*. Een verhaal voor de Jeugd. Naar het Engelsch van Kapitein *MARRYAT*, door ***J. J. A. GOEVERNEUR,*** 2 Dln. met 16 Pl., in Carton........ *f* 3—60.

2. **DE KINDEREN VAN HET WOUD.** Een verhaal voor de Jeugd. Naar het Engelsch van Kapitein ***MARRYAT***, 2 Dln. met Platen, in Carton...... *f* 3—60.

Een Engelsch tijdschrift zegt van deze werken: „Het zijn de beste van *Robinson Crusoe's* talrijke opvolgers en de onderhoudendste onder de nieuwere werken voor de jeugd. Het staat alleen te vreezen, dat de ouders het bezit er van aan hunne kinderen betwisten zullen om het eerst te lezen."

3. **TIMOTHEUS** en **PHILEMON.** De geschiedenis van een paar Christen Tweelingen. Verhaald door *C. SCHMID, Schrijver van de Paascheijeren.* Naar het Hoogduitsch door ***L. S. P. MEIJBOOM,*** met Plaat.................................... à *f* 0—90.

, De Boekverkooper **J. OOMKENS, J.ZOON,** heeft heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. **LANDHUISHOUDKUNDIGE ALMANAK,** ten dienste van ***Land- en Buitenman,*** met bijvoeging van Maandelijksche Tuinoefeningen, vrij gevolgd naar die van wijlen den Hoogleeraar *J. A. UILKENS*, 1853. Onder Redactie van ***M. D. TEENSTRA.*** Tiende Jaargang. *f* 0,30.

De weinige voorhanden Exemplaren der vorige Jaargangen a *f* 0,15.

II. **DRENTSCHE GESCHIED-, LANDHUISHOUDKUNDIGE-** en **NIJVERHEIDS-ALMANAK** voor het jaar 1853. Eerste Jaargang *f* 0,30.

, Bij **R. J. SCHIERBEEK** is uitgegeven:

Dr. G. ACKER STRATINGH,

ALOUDE STAAT EN GESCHIEDENIS DES VADERLANDS, 2de Dl., 2de en laatste Stuk, met eene Kaart, à *f* 5,50.

HETZELFDE WERK, in 2 Dln. of 3 Stukken kompleet, met zes Platen en twee Kaarten, à *f* 15,00.

WOORDEN UIT DEN BIJBEL

VOOR ELKEN DAG VAN HET JAAR 1853, met BIJSCHRIFT door ***Ds. M. A. Amshoff.*** 13de Jaargang, à 25 Cts.; in Engelsch Linnen à 40 Cts.; in getrakt Leder à 50 Cts.; in dito en Koker à 75 Cts.

Alsmede de volgende

PRENTEBOEKJES,

zeer geschikt voor

ST.-NIKOLAASGESCHENKEN:

SCHETSEN EN VERHALEN VOOR DE **JEUGD,** naar het Hoogduitsch van ***J. Ch. Relle,*** door ***H. Ilpsema Vinckers,*** met gekleurde Platen, à 90 Cts.

HET GESTOLEN KIND. Een Verhaal voor de Jeugd, door ***D. V. N.,*** met 4 gekleurde Platen. Tweede uitgave, à 90 Cts.

H. Ilpsema Vinckers, **KLEINIGHEDEN TOT NUT EN GENOEGEN,** met 8 gekleurde Platen. Tweede Uitgave, à 90 Cts.

BLOEMEN EN BLADEN. Letterkransje voor Lieve Kinderen, met 23 gekleurde Platen, à *f* 1,20.

GESCHENK VOOR GOEDE KINDEREN, tot belooning, met Platen, zwart à 45 Cts., gekleurd à 70 Cts.

, **JOH. ROEM,** te *Alkmaar*, geeft uit:

De Scheikunde
IN HARE TOEPASSING OP DEN LANDBOUW.

Prijs 75 Cents.

Dit **goedkoope** en **zaakrijke** Werkje zij elken **Landbouwer** met aandrang aanbevolen.

, Door **J. B. WOLTERS** is uitgegeven:

HET LEVEN VAN JEZUS,

den Zoon Gods en den Zaligmaker der Wereld,
Wetenschappelijk-populair beschreven door

Dr. *L. S. P. MEIJBOOM.*

Eerste Deel, eerste Afd., 27 vel Druks, in gr. 8vo. ***f* 3—75.**

VOOR SINT-NIKOLAAS.

Bij **F. WILKENS** is uitgegeven en alom verkrijgbaar:

VERGEET-MIJ-NIETJES.

VERSJES VOOR KINDEREN, DOOR
H. ILPSEMA VINCKERS,
met zes gekleurde Plaatjes, in Karton ***f* 1,25.**

VEEARTSEN, VEEHOUDERS, ENZ.

Bij **A. J. A. ROLDANUS,** te *Oudewater*, ziet het licht en heeft bij alle Boekh. verkrijgbaar gesteld:

J. ELLERBROCQ, Veearts der 1ste klasse. — **De droes van het Paard.** Eene practische Handleiding, om den droes te leeren kennen en spoedig te genezen. Prijs 40 Cents.

——————— **De opgeblazenheid bij het Rundvee,** de behandeling en spoedige genezing derzelve. Prijs 30 Cents.

——————— **Het bloedwateren bij het Rundvee** en de doelmatigste behandelingswijze tot eene spoedige genezing van hetzelve. Prijs 15 Cents.

De naam van den Veearts waarborgt voor de deugdelijkheid van deze boekjes; de prijs is laag gesteld, opdat ieder Veehouder en Bezitter of Liefhebber van Paarden deze nuttige en voor hen, die belang in zijn Vee stelt, **onmisbare** werkjes zoude kunnen aanschaffen.

NIEUWE WERKEN.

VAN DRUTEN & BLEEKER, te *Sneek*, geven uit:

DE STRIJD ONZER DAGEN,

OF DE

MAGT DER VOOROORDEELEN.

Een verhaal uit den tegenwoordigen tijd; door Lord B****, Schrijver van „REGTEN EN PLIGTEN, OF DE WEG TOT DUURZAAM VOLKSGELUK" Uit het Engelsch vertaald door ***A. G. BRUINSES.*** 2 Dln., in gr. 8vo, met 2 Vignetten, *f* 6,60.

DE LANDVERHUIZERS,

TAFEREELEN UIT DE KOLONIËN;
door *CH. ROWCROFFT.*

NAAR DEN **ZESDEN** DRUK UIT HET ENGELSCH DOOR ***P. VAN OS.*** 2 Deelen, in gr. 8vo, met 2 Vign., *f* 6,25.

REGTEN EN PLIGTEN,
OF DE WEG TOT DUURZAAM VOLKSGELUK.

Een verhaal uit den jongsten tijd.
Uit het Engelsch, door

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA,

2 Deelen met Vignet, *f* 6,00.

, Bij den Uitgever **B. DEKEMA,** te *Utrecht*, en in alle Boekwinkels te bekomen:

DE VROLIJKE TOOVENAAR

in den opgeruimden familiekring.

Eene verzameling van **68 wondervolle Tooverstukjes,** bestaande uit: **aardige Vermakelijkheden, Kunststukjes** met de **Kaart, opgave van Getallen,** enz. enz. Geen kostbare Toestellen zijn hier noodig; in ieder huisgezin zijn de middelen ter uitvoering aanwezig: dus met regt een aangename gast in elk vrolijk Gezelschap, die u tegen wil en dank doet lagchen. De prijs is **40 cents.**

, Door **S. E. VAN NOOTEN,** te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verkrijgbaar gesteld, de

ALMANAK
VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN

voor 1853, zevende jaargang der *Nieuwe Serie.* Met platen. Prijs 60 Centen.

Aanzienlijke Prijsvermindering

der vorige jaargangen, als:

Van 1836—1846, 11 jaarg., in plaats van *f* 6,60, voor *f* 2,75.

Van 1847—1852, 6 jaarg. (*Nieuwe Serie*), in plaats van *f* 3,60, voor *f* 1,80.

Enkele jaargangen, ter kompletering, in plaats van 60 Cents, voor 40 Cents.

, **VAN DER MEER & VERBRUGGEN,** te *Rotterdam*, hebben uitgegeven en verzonden:

HANDBOEK

TOT DE KENNIS VAN DE H. SCHRIFTEN DES OUDEN EN NIEUWEN VERBONDS, DOOR

J. J. PRINS,

Theol. Doct. en Predikant te *Rotterdam*.

Tweede en laatste Deel. 366 Bladz., gr. 8°. Prijs *f* 2.90.

Het komplete werk, 2 deelen, ingenaaid *f* 5.60. Gebonden in een vergulden zwart linnen band *f* 6.25.

HEILIGING DOOR VERGEVING.

LEERREDE over ***I Joh. II:*** 1a,
uitgesproken bij het vieren zijner vijfentwintigjarige Evangeliedienst te *Rotterdam*,
DOOR **P. H. HUGENHOLTZ,** *Theol. Doct.*
Prijs 20 *Cents.*

St.-Nikolaas.

, De Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA,** te *Groningen*, debiteren met goed succes de navolgende

Kinderwerkjes:

I. *J. J. A. GOEVERNEUR,* **Nieuwe Fabelen en Versjes voor Kinderen.** Met 21 plaatjes. Prijs *f* 0 — 90.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1 — 20.

II. *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINCKERS,* **Lust en Leering;** Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes. Met 6 plaatjes. Prijs *f* 1 — 00.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1 — 20.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR,* **De oude Koffer, of een Boek is een groote Schat.** Kleine Verhalen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame naverteld. Met 14 Plaatjes. Prijs *f* 1 — 00.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1 — 20.

IV. *A. G. BRUINSES,* **Vertellingen uit de Geschiedenis des Ouden Testaments.** Vrij naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE.* Met 15 plaatjes. Prijs *f* 1 — 50.

V. ——————— **Vertellingen uit de Geschiedenis des Nieuwen Testaments.** Naar dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs *f* 1—50

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS,* **Rijmen voor de Kinderkamer.** Met 8 plaatjes. Prijs *f* 1 — 00.

IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1 — 20.

, In alle Boekwinkels is door **G. B. VAN GOOR,** te *Gouda*, verkrijgbaar gesteld: De 1ste — 5de Afl. met Prospectus van een nieuw

GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE, door

J. KRAMERS, Jz.

In één Boekdeel kompleet.

Tegen den zeer geringen prijs van **15** Gulden.

Dit Woordenboek, naar de *nieuwste* en *beste* in- en uitlandsche bronnen met de meeste zorg bearbeid door eenen voor die taak allezins berekenden Schrijver, zal, ondanks zijn' betrekkelijk geringen omvang (ten gevolge zijner fraaije typographische uitvoering slechts **één lijvig Boekdeel**), al het belangrijke en wetenswaardige uit de Aardrijkskunde, Statistiek en Volkenkunde bevatten, dat elders den inhoud van vele boekdeelen uitmaakt, en alzoo voor ieder eene zoo gemakkelijke als getrouwe Vraagbaak zijn.

Er wordt door deze kennis gegeven, dat de COMPAGNIESCHAP tot hiertoe bestaan hebbende tusschen ons, de ondergeteekenden FREDERICK HILLIAR en Majoor USBORNE, zaken doende onder den naam of de FIRMA van **FREDERICK HILLIAR & CO.,** te *Groningen*, in *Holland*, als Korenkoopers, *heden* **ontbonden** werd met **wederkeerige toestemming.** Als getuige onze handteekening dezen 22sten November 1852.

(*get.*) FREDERIK HILLIAR.
Majoor USBORNE.

Getuige tot de onderteekeningen:
(*get.*) F. D. BURWASH
WALTER SKINMER } *Klerken* van
D. BURWASCH, openbaar Notaris van *Castle*, *Ct. Birckenlane*, te *Londen.*

Voor vertaling eensluidende met het oorspronkelijke.
W. L. H. KÖSTER HENKE,
Beëedigd Vertaler.

AFSCHRIFT.

In den jare eenduizend achthonderd tweeënvijtig, den twintigsten November, ten verzoeke van:

1) den Heer THEODORUS FREDERIK UILKENS, wonende te *Wehe;* 2) SOPHIUS CHRISTOFORUS WARMOLTS, wonende te *Kalkwijk*, als Zoon en eenige Erfgenaam van en representerende wijlen zijne Moeder SOPHIA CHRYSOFORA WILDINA UILKENS, bij wijlen JODOCUS HENRICUS WARMOLTS in echte verwekt; 3) GEZINA KLAASSENS STUIVENGA, Echtgenoot van- en gesterkt en geautoriseerd door RIKKERT JANS VAN DER SCHAAF, wonende te *Leens;* 4) CORNELIS KLAASSENS STUIVENGA, wonende te *Leens*, deze beide laatsten als Kinderen en eenige Erfgenamen van- en representerende wijlen hunne Moeder JULIA JOHANNA UILKENS, bij KLAAS CORNELIS STUIVINGA in echte verwekt; — te zamen in gezegde hunne kwaliteiten als Erfgenamen van wijlen Mejuffer ANNA LOUISA UILKENS, woonachtig geweest en overleden te *Wehe*, en van Mejuffer BARBARA CHARLOTTA UILKENS, na doode van ANNA LOUISA UILKENS overleden, en alzoo als eenige overgebleven Erfgenamen van wijlen ANNA LOUISA UILKENS opgemeld; — kiezende de requiranten domicilie ten Huize van de Weduwe VOGELSANG, Kasteleines, wonende op *den Ham*, gemeente *Aduard;* — heb ik, BRONNO DE HAAN, Deurwaarder bij het Provinciaal Geregtshof van *Groningen*, wonende te *Groningen*, gearresteerd onder handen van den Heer TIMEN TIJMENS, wonende op *den Ham*, gemeente *Aduard;* — alle **Gelden, Goederen, Effecten,** en in 't generaal alles wat hij, hetzij als Lijftochtenaar van de Nalatenschap van wijlen zijne Echtgenoot JANTJE JANS STELLEMA, of uit welken anderen hoofde ook, onder zich heeft of mag schuldig zijn of worden aan **KLAAS JANS BEUKEMA,** vroeger Landbouwer te *Zuurdijk*, thans wonende te *Plainfield*, Staat *New Jersey*, in *Noord-Amerika*, althans zonder bekend verblijf of woonplaats in het *Koningrijk der Nederlanden*, en zulks tot zekerheid en om betaling te erlangen:

1). Van een Kapitaal groot **VIJFDUIZEND GULDEN,** rentende naar vier percent, telkens op den eersten Mei verschijnende, volgens onderhandsche acte van den vierentwintigsten November 1800 twintig, — „geregis-„treerd te *Groningen*, den zesden November 1800 tweeën-„vijftig, deel 19, folio honderd drieëntachtig, Vak 7, „voor regt van vijftig Gulden, makende met 38 opcenten „negenenzestig Gulden. (*get.*) POSTER," — en acte van overdragt van den zevenentwintigsten Februarij 1800 zevenentwintig, — „geregistreerd te *Groningen*, den zesden No-„vember 1800 tweeënvijftig, deel 19, folio honderd vieren-„tachtig, Vak een, voor regt van vijfentwintig Gulden, „makende met 38 opcenten vierendertig Gulden vijftig „Cent. (*get.*) POSTER." — Voorbehoudens altoos der Requiranten regt op de verschenen en onbetaalde renten van gezegd Kapitaal;

2) Van eene som van **DRIEDUIZEND EENHONDERD ACHT GULDEN TWINTIG CENTS,** wegens achterstallige Interessen van een Kapitaal groot NEGENTIENDUIZEND GULDEN, verschenen Mei 1800 vierendertig, volgens Notariële Acte van den vierentwintigsten November 1800 vierentwintig, beleden door den Notaris Mr. H. W. HOVING, residerende te *Onderdendam*, en Getuigen; — zijnde beide voorzeide Kapitalen aan voorschrevene der Requiranten Erflateres ANNA LOUISA UILKENS opgekomen uit de Nalatenschap van wijlen ANNA LUITJES DIJKHUIZEN, in leven Ehevrouw van J. P. VORK.

Geschiedende dit arrest onder reserve van der Requiranten regten op alle zoodanige andere pretentiën, als zij vermeenen te hebben ten laste van voorzeiden hunnen debiteur KLAAS JANS BEUKEMA.

Dien tengevolge heb ik Deurwaarder, ten verzoeke als boven, den derden gearresteerde verboden, om zich van het onder hem gearresteerde te ontdoen, heen ter tijd deswege door het Geregt nader zal zijn beslist; — alles op straf van tweemaal te betalen en te reponderen voor alle kosten, schaden en interessen.

Afschrift van dit Exploit heb ik gelaten aan den derden Gearresteerde ter zijner woonplaats, aldaar exploit doende aan — en sprekende met den gearresteerde TIMEN TIJMENS in persoon.

(*get.*) B. DE HAAN,
Deurwaarder.

(Onder stond)

Geregistreerd te *Groningen*, den tweeëntwintigsten November 1800 tweeënvijftig, deel 60, folio honderd drieënzestig, recto vak zes, ontvangen voorregt en verhooging een Gulden tien en een halve Cent, (*get.*) POSTER.

Voor afschrift conform:
B. DE HAAN,
Deurwaarder.

AFSCHRIFT.

In den jare achttienhonderd tweeënvijftig, den zevenentwintigsten November, ten verzoeke van: 1) den Heer THEODORUS FREDERIK UILKENS, wonende te *Wehe;* 2) SOPHIUS CHRISTOFORUS WARMOLTS, wonende te *Kalkwijk*, als Zoon en eenige Erfgenaam van- en representerende wijlen zijne Moeder SOPHIA CHRYSOFORA WILDINA UILKENS, bij wijlen JODOCUS HENRICUS WARMOLTS in echte verwekt; 3) GEZINA KLAASSENS STUIVENGA, Echtgenoot van- en gesterkt en geautoriseerd door RIKKERT JANS VAN DER SCHAAF, wonende te *Leens;* 4) CORNELIS KLAASSENS STUIVENGA, wonende te *Leens*, deze beide laatsten als Kinderen en eenige Erfgenamen van- en representerende wijlen hunne Moeder JULIA JOHANNA UILKENS, bij KLAAS CORNELIS STUIVENGA in echte verwekt; — te zamen in gezegde hunne qualiteiten als Erfgenamen van wijlen Mejuffer ANNA LOUISA UILKENS, woonachtig geweest en overleden te *Wehe*, en van Mejuffer BARBARA CHARLOTTA UILKENS, na doode van ANNA LOUISA UILKENS overleden, en alzoo als eenige overgebleven Erfgenamen van wijlen ANNA LOUISA UILKENS opgemeld, — kiezende domicilie ten Huize van Mr. L. B. LOHMAN, wonende te *Groningen*, dien de Eischers tevens tot Procureur stellen, — heb ik

BRONNO DE HAAN, Deurwaarder bij het Provinciaal Geregtshof van *Groningen*, wonende te *Groningen*,

Beteekend

aan **KLAAS JANS BEUKEMA**, vroeger Landbouwer, wonende te *Zuurdijk*, thans wonende te *Plainfield*, Staat *New Jersey*, in *Noord-Amerika*, althans zonder bekend verblijf of woonplaats in het Koningrijk der Nederlanden, — een Exploit van Arrest van den twintigsten November jongstleden, behoorlijk geregistreerd, gedaan onder handen van TIJMEN TIJMENS, wonende op *den Hant*, Gemeente *Aduard*, tot wiens inhoud deze zich refereert.

Dien ten gevolge heb ik Deurwaarder, ten verzoeke en met domiciliestelling als boven, den Geïnsinueerde

Gedagvaard:

om te compareren voor de Arrondissements-Regtbank te *Groningen*, zitting houdende in haar gewoon Lokaal, in de Oude Boteringestraat aldaar, op VRIJDAG den drieëntwintigsten December 1800 drieënvijftig, des morgens te half tien uur, — ten einde:

Aangezien de Gedaagde aan de Eischers in hunne opgemelde qualiteiten, schuldig is:

1) Een Kapitaal groot **VIJFDUIZEND GULDEN**, rentende naar vier pCt., telkens op den eersten Mei verschijnende, volgens onderhandsche Acte van den vierentwintigsten November 1800 twintig, „geregistreerd „te *Groningen*, den zesden November 1800 tweeënvijftig, „Deel 19, Folio 183, Vak 7, voor regt van vijftig „Gulden, makende met 38 Opcenten negenenzestig Gulden, „(get.) POSTER.", — en Acte van Overdragt van den zevenentwintigsten Februarij 1800 zevenentwintig, „geregistreerd te *Groningen*, den zesden November 1800 tweeenvijftig, Deel 19, Folio 184, Vak 1, voor regt van „vijfentwintig Gulden, makende met 38 Opcenten vierendertig Gulden vijftig Cent (get.) POSTER.".

2) Eene som van **DRIEDUIZEND EENHONDERD ACHT GULDEN TWINTIG CENTS**, wegens achterstallige Interessen van een Kapitaal groot NEGENTIENDUIZEND GULDEN, verschenen Mei 1800 vierendertig, volgens Notariële Acte van den vierentwintigsten November 1800 vierentwintig, beleden voor den Notaris Mr. H. W. HOVING, residerende te *Onderdendam*, en Getuigen. — Zijnde beide voorzeide Kapitalen aan voorschrevene der Requiranten Erflateres ANNA LOUISA UILKENS opgekomen uit de Nalatenschap van wijlen ANNA LUITJES DIJKHUIZEN, in leven Ehevrouw van J. P. VORK; en alles onder reserve van de Eischers op alle zoodanige andere vorderingen als zij vermeenen ten laste van den Gedaagde te hebben.

Aangezien de Eischers bij opgemeld Exploit van den twintigsten November laatstleden tot zekerheid en om betaling te erlangen van bovenstaande Kapitalen, arrest hebben gelegd onder handen van TIJMEN TIJMENS opgemeld, hetzij als Lijftochtenaar van wijlen zijne Echtgenoot JANTJE JANS STELLEMA, hetzij uit welken anderen hoofde ook, en de Eischers geregtigd zijn te vorderen de condemnatie van Gedaagde in de betaling van voorzeide Kapitalen, tevens met inwaardeverklaring van het gelegd Arrest, —

Zich te hooren veroordeelen, om aan de Eischers te betalen de voorzeide Kapitalen van vijfduizend Gulden en drieduizend eenhonderd acht Gulden twintig Cents, hierboven vermeld; voorts de interessen daarvan *ex mora*, — en onverkort der Eischeren regt op de interessen dier Kapitalen, en op alle zoodanige andere vorderingen als de Eischers vermeenen te hebben ten laste van Gedaagde;

Voorts te hooren in waarde verklaren voorzeid arrest onder den derden Gearresteerde gelegd; met veroordeeling van Gedaagde in de kosten.

Afschrift van dit Exploit met en benevens een Afschrift van het daarin vermeld Exploit van Arrest, heb ik Deurwaarder gelaten aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij voorzeide Regtbank, sprekende ik op deszelfs Parket met den Heer Substituut-Officier dier Regtbank Mr. J. C. F. Baron D'AULNIS DE BOUROUILL, die het oorspronkelijke dezes met *gezien* heeft geteekend.

En zijn voorts door mij gelijke Afschriften aangeplakt aan de hoofddeur van welgemelde Regtbank, en zal daarvan plaatsing worden gedaan in de *Groninger Courant*.

De kosten dezes zijn, buiten de Redactie en plaatsing in de Courant, acht Gulden 63 Cent.

(Get.) B. DE HAAN,
Deurwaarder.
Voor Afschrift conform:
B. DE HAAN,
Deurwaarder.

Diligencedienst

TUSSCHEN

Groningen en Winschoten,

vice versa.

De ondergeteekende berigt het REIZEND PUBLIEK dat deze **NIEUWE DIENST** met **welingerigte Wagens** een' aanvang zal nemen op **MAANDAG den 6den December**. De uren van vertrek zijn bepaald 's avonds te 4½ uur van ***Groningen*** en 's morgens te 6 uur van ***Winschoten***. De Kantoren zijn gevestigd te ***Groningen*** bij den Heer C. R. BUWALDA, te ***Winschoten*** bij den Heer VAN DIJK.

GRONINGEN, 29 November 1852.

B. BUWALDA.

Woensdag den 1sten December

1852, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, voor de Behuizing van wijlen J. E. HAZELHOFF, Oostzijde in de Guldenstraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht: de door genoemden Erflater nagelaten nette **INBOEDEL**, bestaande, onder anderen, in **MAHONIEHOUTEN en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, als: 4 KABINETTEN, 2 BUREAUX met BOVENSTUKKEN, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KLOK, PORSELEIN, GLASen AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, KAGCHELS, LINNEN en BEDDEGOED, MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, GOUD en ZILVER, eene partij **BOEKEN** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Te bezien daags vóór den Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 20sten December 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. P. PLAAT, in het Logement *het Blaauwe Paard*, aan het Nieuwe Kerkhof, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, HET KLEINE KLOOSTER** genoemd, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 8 B., 97 R., 20 E. best *Groenland*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 130,00, staande en gelegen in den Paddepoel, onder *Noorddijk*.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 6 B. *Groenland*, gelegen aan den Paddepoelsterweg, onder *Groningen*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 84,00.

III. De EIGENDOM van 1 B., 78 R., 33 E. *Land*, gelegen buiten de Apoort onder *Groningen*, bij JACOB BRUINS en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 90,00.

IV. Vier GRONDPACHTEN van HUIZEN, staande te *Groningen*, in gebruik bij H. P. DIJKSTRA, E. H. TEN BERGE, Mr. C. M. NAP en TH. SLUITER, 's jaars voor *f* 7, *f* 1—12½, *f* 9 en *f* 0—56½, in 4 Onderdeelen.

V. Een GRAF op de Noorderbegraafplaats te *Groningen*, 13de Klasse, 12de Rij, No. 23.

Alles toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer L. CROL.

Om te aanvaarden de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregorie 1853, en Perceelen 3, 4 en 5 dadelijk na den Toeslag.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 4den Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein G. T. TIESSEN, voor de Ebbingepoort, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene kapitale **BOERENPLAATS**, bestaande in roijale BOEREN BEHUIZING met zeer ruime SCHUUR, benevens de VASTE EN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 29 B., 52 R., 70 E. kostelijk **Groenland**, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 63—50, alles staande en gelegen aan den Woldijk, onder *Adorp* en *Zuidwolde*, toebehoorende aan den Heer L. W. STRATING en Mejufvrouw.

Om te aanvaarden de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregorie 1853.

*** De Notaris **GOSLINGS**, te *Harlingen*, zal, aldaar op WOENSDAG den 8sten December 1852, 's middags te 12 uur, bij den Nieuwen Molen *DE LEEUW*, aan den Stads Wal, bij de voormalige Zuiderpoort, publiek à contant verkoopen:

Een MOLENAS en VANG, een MOLENROEDE, circa 22 Ned. Ell. lang, een ASRAD en PENBALK, 2 ZWARE KRUISBALKEN, 2 WATERLISTEN, een WINDPEUL, een BONKELRAD, een groot ASRAD, een HALSSTEEN.

*** De Notaris **BEEKHUIS**, te *Buitenpost*, zal, op DONDERDAGEN den 9den December 1852, ten Huize van D. WADMAN, Logementhouder te *Buitenpost*, provisioneel, en den 23sten derzelfde maand, ten Huize van de Wedw. VAN DER WAL, aldaar, finaal, telkens 's namiddags te 4 uur, in het openbaar presenteren te verkoopen,

Voor de Erven JAN GERRITS APPELHOF en TRIJNTJE BEINS:

6 Stukken uitmuntend **WEIDELAND**, gelegen in het Oost- en op het Uitland onder *Buitenpost*, te zamen groot 8 B., 37 R., 20 Ellen; en

Voor de Erven JACOB WIJTSES BROUWER:

2 B., 17 R., 90 Ell. dito **WEIDELAND**, bij *Lutjepost*, onder *Buitenpost*. Alles bij biljetten breeder omschreven.

Zaturdag den 11den December

1852, des voormiddags te 10 uur, zullen op de plaats ***Veenhuizen***, te *Noordbroek*, publiek worden verkocht: 150 EIKEN, 75 ESSCHEN, 60 BEUKEN, zware **STAMBOOMEN**; voorts eene partij **DENNEN ESDOORNS**, ENZ.

Mr. R. FEITH, *Notaris.*

Zaturdag den 11den December

1852, 's morgens te 10 uur, ten Huize van P. TE VELDE, te *Annerveensche-Kanaal*, gemeente *Anloo*.

PUBLIEKE VERHURING

voor den tijd van 3 jaren, van de **TREKSCHUIT**, varende in het Veer van ***Annerveensche-Kanaal*** op ***Groningen***, *vice versa*.

Mr. C. E. KNIPHORST, *Notaris.*

Woensdag den 15den December

1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein P. J. BUITENWERF, te *Uithuistermeeden*, ten verzoeke van DREWES K. ZWART en Vrouw, zal publiek worden verkocht: I. Eene nieuwgetimmerde **BEHUIZING**, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver *Heem* en *Grond*, te *Uithuistermeeden*, zullende op Midw. tot huur doen *f* 8—00. II. De EIGENDOM van dien.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene ruime, nieuw vertimmerde **BEHUIZING** met eenen fraaijen **TUIN** er achter, groot ruim ¼ Bunder, voorzien van vele fijne VRUCHTBOOMEN, HEESTERS ENZ., zeer geschikt voor **Zomer-** en **Winterverblijf**, gelegen op het aangenaamste buiten de Heerepoort bij *Groningen*. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

Men vraagt UIT DE HAND TE KOOP: eene ruime **KOOPMANSBEHUIZING**, bij voorkeur in de O. Ebbingestraat. Men vervoege zich bij den Timmerman HERES, in de O. Boteringestraat.

TE HUUR,

aanstonds of later: eene of twee nette **GEMEUBELEERDE KAMERS** annexe **SLAAPKAMER**, voor een' Heer, nabij de Groote Markt. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

UIT DE HAND TE KOOP:

Het goed onderhouden **SMAKSCHIP** ***KARSINA***, groot 61 Tonnen, met INVENTARIS, liggende in de Noorderhaven te *Groningen*. Te bevragen bij den Eigenaar J. H. WATERBORG, in de Havenstraat.

ST.-NIKOLAAS.

CASPARIE, in de **Oosterstraat**, digt bij de **Markt**, heeft ontvangen: Eene aanzienlijke partij MONSTERS van **LUXE-ARTIKELEN**, als: extra prachtige groote ALBUMS, DAMES TEEKEN- en SCHRIJFPORTEFEUILLES, ZAKBOEKJES, PAPETERIE de LUXE, ENZ. Alles zeer geschikt voor **GESCHENKEN**.

Deze Goederen zullen met het aanstaande **St.-Nikolaasfeest** tot *zeer lage prijzen* worden uitverkocht en zijn van heden af ter bezigtiging uitgepakt.

Bij STIKKEL,

aan de Groote Markt,

is even als in voorgaande jaren een ruim voorraad **KINDERSPEELGOEDEREN** voor

ST.-NIKOLAASGESCHENKEN,

waarin hij zich vriendelijk aanbeveelt.

J. C. CRAMWINKEL,

opvolger van **J. M. BILLROTH**, **Meubelmaker** en **Kunsthandelaar** op den hoek van den *Grooten Kromme Ellenboog*, heeft ontvangen: eene fraaije collectie **PLATEN**, alsmede zeer vele **FRAAIJIGHEDEN**, zeer geschikt voor ***SINT-NIKOLAASGESCHENKEN***, tegen **zeer billijke prijzen**. Verzoekt eens ieders gunst.

J. H. VAN DE WEIJER,

Steendrukker, Kunst- en Muzijkhandelaar
in de Oude Ebbingestraat,

heeft ter gelegenheid van **ST.-NIKOLAAS** ontvangen: eene partij **NIEUWIGHEDEN**, CARTONNAGES, KINDERSPELLEN, LEGKAARTEN, BOUWDOOZEN, KIEN-, SCHIMMEL-, BELEGERINGSPELLEN ENZ., prachtige en ordinaire ALBUMS van 50 cts. tot *f* 8,00; VERFDOOZEN van 30 cts. tot *f* 10,00; PASSERDOOZEN van *f* 1,00; PRENTEBOEKJES, in meer dan 100 soorten, ordinaire van 5 cts., en bijzonder fraaije van 25 cts. tot *f* 2,50; ZAK- en SCHRIJF-PORTEFEUILLES; ZWARTE en GEKLEURDE PRENTEN, TEEKENVOORBEELDEN, ENZ.

Is ook ruim gesorteerd in SCHRIJFPAPIER, per Riem a *f* 2,25 tot *f* 8,50, extra zwaar *f* 3,60; POSTPAPIER, de Riem *f* 2,50 tot *f* 6,00; gewone SCHRIJFPENNEN, de 100 stuks a 50 cts.; STALEN PENNEN, per Gros van 144 stuks 30 cts. tot *f* 3,00; ROOD LAK, per Pond 50 cts. tot *f* 5,00; OUWELS, het Pond *f* 1,50; GEKLEURDE KINDERPRENTEN, het Boek 15 cts.; GRIFFELS, de 100 Stuks 10, 15, 22½ cts.; beste POTLOODEN, per Dozijn van 10 cts. tot *f* 2,00, GOUDEN en GEKLEURDE NIEUWJAARSKRANSEN van 5 cts. en 15 cts.; BLAAUWE STEMPELINKT, *f* 1,50 het Fleschje; SPEELKAARTEN, ordinaire 5 cts., Fijne soorten van 15 cts. tot 50 cts., enz.

De ondergeteekende berigt, dat zij HEDEN heeft ontvangen: vele fraaije **PORSELEINEN ORNEMENTEN**, alsmede vele **ARTIKELEN** geschikt voor

SINT-NIKOLAASGESCHENKEN,

mooije LEDEREN SIGAARKOKERS met STALEN RANDEN voor 1 Gulden, DITO PORTE-MONNAIES à 50 Ct., FRANSCHE ROULEURS en andere POPPEN. Tevens zullen tegen **fabrijksprijzen** worden uitverkocht: fraaije PENDULES, BLOEMVAZEN, TAFEL-, STUDEER- en SPAARLAMPEN, welke in ruime keuze voorhanden zijn, PATENT-WASKAARSEN à 55 Cts. per pak. Beveelt zich minzaam aan.

Wedw. LA GRO,
Oostzijde, Heerestraat.

P.S. Voor Heeren **GOUDSMEDEN** zeer mooije FLACONS, KORALEN BEURSEN en KORALEN.

KINDER SPEEL- en meer andere **GOEDEREN**, bij P. J. SIPS, in de Poelestraat; waarin hij zich ten vriendelijkste aanbeveelt.

C. POORTMAN, om den hoek van de Guldenstraat, heeft ontvangen: eene versche partij **TEXELSCHE OESTERS**, voor *f*-2,50 de **Honderd**, alsmede alle soorten van **Vreemde BIEREN**.

Bij **J. W. SMIT**, bij den St. Jansboog, is te bekomen: het Ned. pond **ROGGENBROOD** voor 8, **COMMIESBROOD** 13, fijn **HOLLANDSCH WITTEBROOD** 28, **SCHEEPSBESCHUIT** 28, gebuild **TARWENMEEL** 25, **ROGGENMEEL** 19 en ongebuild **ROGGENMEEL** voor 14 Centen.

TE KOOP,

zoo lang de voorraad strekt: **GREENEN BAKKEN** van pl. m. 12,000 Kannen, **EIKEN**, **GREENEN** en **VUREN** van 4000 Kannen en kleiner, zeer geschikt voor Olie- en Regenbakken, **3 STOOMKETELS**, een **RAD** met **KONINGSSPIL** voor een' *Boekweit-* of *Kernmolen*, alsmede kleinere **RADEN**; eene partij **FUSTEN** en **KUIPERSGEREEDSCHAPPEN**, eene partij best **KLEIHOOI**, **HOUT**, **STEEN** en **KOPEREN KRANEN**. Te bezien aan de Fabrijk te *Martenshoek* bij UNEKO REINDERS.

BARTHELEMY'S ARCANUM.

De inhoud der Monster-Petitie, ten gunste van dit **ARCANUM** door meest alle respectabele Burgers van twee groote Steden in het naburige *Pruissen* geteekend en door eene Deputatie aan den Koning ter hand gesteld, geeft ons de volle zekerheid van de onfeilbare geneeskracht die dit eenvoudig middel in meest alle ziekten bewezen heeft. Bovendien zijn er nog honderden van Getuigschriften (van den President-Burgemeester VON CARNAP, van den Amerikaanschen Consul, van Dr. KAUCHER en vele andere Burgers van goeden naam en faam), die dezelfde bewijzen geven, in nevenstaande Dépôts te verkrijgen. (*)

Dit Middel werkt spoedig, zacht en zonder inconveniënten; men heeft het slechts in gewone gevallen éénmaal daags te nemen en geene bijzondere dieet te observeren. Bij iedere Flesch wordt eene gebruiksaanwijzing afgegeven.

Men weet, dat **BARTHELEMY'S ARCANUM** door eene daartoe expresselijk door het K. Pr. Ministerie benoemde Geneeskundige Commissie onderzocht is, die verklaard heeft, dat het uit eenvoudige Kruiden bestaat en volstrekt niets schadelijks bevat.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* H. P. A. VAN GOROUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KÜZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Meppel* bij de Wed. BRANDERHORST; te *Pekelâ* J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de overige Steden des Rijks.

(*) *Barthelemy's brochure* V. D. BEEK, Amst. 25 ct.

De ondergeteekende vraagt, zoo spoedig mogelijk, een' **ONDERMEESTER**, van eenigen Rang, die de BEGINSELEN der FRANSCHE TAAL kan onderwijzen, of zoodanig iemand die daartoe BEKWAAM is.

M. BEEKHUIS.

ZESTIENDUIZEND GULDEN

wordt in de Provincie *Friesland* gevraagd tegen 3½ pCt. (Landerijen voor vast). Brieven *franko* onder letters A. T., bij A. VAN ZUILEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*.

Men vraagt bij fatsoenlijke Burgers **KOST** en **INWONING**, benevens **BEWASSCHING**, voor een JONG MENSCH, die zijne werkzaamheden buiten huis heeft. Adres, onder letter K, aan het BUREAU dezer COURANT.

Voor een' **JONGELING** van 15 à 16 jaren bestaat er gelegenheid om in de **Fabrijk** en **Winkel** opgeleid te worden van B. VAN KREGTEN, J.ZOON, *Fabrikant en Winkelier in Wollenstoffen*, te *Groningen*.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

NOVEMBER 1852.

DAGEN	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
21	744,81	743,13	741,64	9,7	11,1	10,3	0,92	0,88	0,95	Z.W.t.Z.	Z.	Z.Z.O.	betrokken	betrokken	regen
22	738,26	737,00	738,20	10,0	11,2	10,0	0,94	0,95	0,97	Z.t.W.	Z.t.W.	N.t.W.	„	„	„
23	744,25	746,06	745,70	8,2	9,2	6,0	0,81	0,82	0,87	N.N.W.	N.W.	W.N.W.	„	„	betrokken
24	744,76	748,90	753,68	3,3	7,1	5,7	0,94	0,85	0,83	N.O.	N.O.	N.O.	mistig	weinig bewolkt	bewolkt
25	759,69	761,49	763,62	5,0	7,5	5,4	0,85	0,80	0,88	W.N.W.	W.N.W.	N.W.	bewolkt	bewolkt	„
26	760,27	755,75	753,48	3,6	4,5	7,1	0,88	0,91	0,81	Z.t.O.	Z.O.	Z.Z.O.	betrokken	regen	betrokken
27	753,02	754,83	757,14	7,6	9,0	6,0	0,93	0,92	0,89	Z.Z.W.	Z.W.t.Z.	Z.Z.W.	regen	betrokken	helder

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 30sten November 1852, *no.* 96.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 24sten November.

De algemeene beraadslagingen worden geopend over hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*) der staatsbegrooting voor 1853.

De heer *van Goltstein* heeft het ontwerp bestreden, vooral uit het oogpunt dat het hoofdstuk jaarlijks in uitgebreidheid toeneemt, zonder dat de uitgaven, naar zijne meening, altijd noodzakelijk zijn en de toestand der schatkist ze toelaten. Hij wijst daarbij op de telegrafie en de ontworpen gemeenschapsmiddelen, welk een en ander hij wel nuttig, maar niet noodzakelijk achtte. Ten slotte heeft hij er zich ook tegen verklaard, dat onderscheidene uitgaven in één artikel worden vervat, waardoor de eigenaardigheid eener begrooting verloren ging.

De heer *Groen van Prinsterer* heeft de politieke rigting van den minister bestreden. Hij verklaarde zich te vereenigen met het gezegde in de afdeelingen, dat de armenwet een Napoleontischen geest ademt. Hij beklaagde zich dat aan het bijzonder onderwerp nog steeds moeijelijkheden werden in den weg gelegd. Hij verlangde regeling van het openbaar onderwijs, daar dit naar zijne meening steeds meer wordt gedesorganiseerd, en verklaarde ten slotte de begrooting waarschijnlijk te zullen goedkeuren, omdat hij zich niet kan vereenigen met het denkbeeld eene begrooting af te keuren om reden daar buiten. Hij wenschte daardoor echter niet geacht te worden de politieke strekking des ministers goed te keuren.

De heer *van der Veen* heeft den vorigen spreker tegengesproken, dat het openbaar onderwijs zou zijn achteruitgegaan. Hij beweert juist het tegendeel.

De heer *Dommer* heeft den eersten spreker beantwoord en betoogd, dat de uitgaven door hem bedoeld, wel noodzakelijk waren, en dat de middelen die ook toelieten.

De minister van binnenlandsche zaken heeft de beide eerste sprekers beantwoord.

De heeren *van Goltstein*, *Bachiene*, *van Lynden*, *Mackay*, *Gevers Deynoot* en *van Nierop* hebben vervolgens nog het woord gevoerd, hetzij tot beantwoording van sommige argumenten des ministers, hetzij tot het vragen of verstrekken van nadere inlichtingen aan den loop der deliberatiën ontleend.

De minister heeft daarop andermaal het woord gevoerd, en onder anderen toegezegd, dat de wet op het armbestuur zal worden ingediend aanstonds na de rust die de Kamer nemen zal, na afhandeling van deze begrooting en van nog eenige andere wetten.

De algemeene beraadslagingen zijn vervolgens gesloten en die over de bijzondere artikelen aangevangen. Art. 5 geeft den heeren *Mackay*, *Gevers van Endegeest* en *Gevers Deynoot* aanleiding om bij de regering aan te dringen op verhooging der bezoldiging van het personeel der provinciale griffiën. — De minister heeft de redenen ontvouwd, waarom hij dienaangaande nog geene beloften durft te doen.

De beraadslagingen zijn gevorderd tot art. 50. Al de behandelde artikelen zijn onveranderd aangenomen. — Morgen voortzetting.

Zitting van Donderdag den 25sten November.

Is ter tafel gebragt het eindverslag over Hoofdstuk X (Oorlog) der Staatsbegrooting voor 1853. De discussiën worden bepaald na afloop van Hoofdstuk IX. — Tot voorzitter der commissie voor de verzoekschriften is benoemd de heer *van Nierop*.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de afzonderlijke artikelen van Hoofdstuk V (Binnenlandsche Zaken).

Art. 52. De heer *Godefroi* heeft in het breede de wenschelijkheid betoogd, dat eindelijk de herziening van de wetgeving op het stuk der geneeskundige staatsregeling mogt plaats hebben.

De heer *Gevers van Endegeest* heeft inlichtingen gevraagd omtrent hetgeen sedert het vorige jaar gedaan is tot wering der empirici en of er spoedige hoop bestaat op eene voordragt deswege. Vervolgens heeft Spr. omtrent de resultaten der inenting van het vee tot wering der longziekte vele bijzonderheden, aan de eigen ondervinding ontleend, nopens die kunstbewerking medegedeeld en de wenschelijkheid betoogd van de algemeene invoering van het middel.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft, met betrekking tot de wet op de medische politie, bij de erkenning der noodzakelijkheid, gewezen op de veelvuldige wetten, van zijn departement verlangd; alles kan niet tegelijk geschieden; het gaat de krachten te boven; stellige belofte of aanduiding van tijdstip kan bij derhalve niet geven. Dit is evenzeer het geval met de vraag van den heer *Gevers van Endegeest* omtrent de empirici. Wat echter betreft de opvrage en bekendmaking der uitkomsten van de proeven van inenting op het vee, daaraan zal hij trachten gevolg te geven, doordrongen als hij met den spr. is van het hoog belang der zaak.

Art. 52 wordt aangenomen met algemeene stemmen op eene na (den heer *van Voorst*).

Art. 70 geeft den heer *Schiffer* aanleiding tot uitvoerige beschouwingen over het gansche stelsel van rivier-verbetering, bij de regering aangenomen en gevolgd, dat hij bestrijdt. Hij gelooft, dat de minister te veel vertrouwen stelt op de berigten en rapporten die hem geworden en hij beroept zich tot staving daarvan op het gebeurde op den Holl. spoorweg, waarover hij zich mede eenige aanmerkingen veroorlooft.

De minister zegt aangaande het eerste punt, dat alles gedaan is wat het gouvernement doen kon, en dat men niet blootelijk is afgegaan op de meening van een paar deskundigen, maar ook op de uitkomsten van een onderzoek, sedert 30 à 40 jaren aangevangen.

Wat den spoorweg betreft, hier is de minister behalve op de rapporten der deskundigen, op eigen onderzoek afgegaan; de slotsom was, dat de toestand van het hout goed was en dat aan de directie niets te verwijten viel.

De heer *Rochussen* meent, dat omtrent de oorzaken van het voorgevallene op den spoorweg nog steeds duisterheid bestaat. Hij acht het van nationaal belang, dat die duisterheid worde opgeheven.

Onder de tegenwoordige staatsinstellingen, waarin wij leven, moet de invloed der publieke opinie niet uit het oog worden verloren. Door de verklaring, dat de werken aan den spoorweg in goeden staat verkeeren, wordt het publiek vertrouwen nog niet genoegzaam hersteld.

De minister van binnenlandsche zaken gelooft niet, dat het publiek vertrouwen, hetwelk de spreker geschokt achtte zal worden hersteld, door daarover derwijze opentlijk te spreken. Hij kan voorts niet aannemen, dat dat vertrouwen zal worden weggenomen door het benoemen eener nieuwe commissie.

Art. 70 wordt hierop *goedgekeurd*.

Morgen voortzettingen der beraadslagingen.

Zitting van Vrijdag den 19den November.

Heden is in de Tweede Kamer de beraadslaging over hoofdstuk V (*Binnenl. Zaken*) voortgezet.

Art. 73 gaf aanleiding tot een terugtred in de discussie van gisteren. — De heer *van Goltstein* betwistte heden andermaal de noodzakelijkheid van het aanleggen der wegen in Noord-Braband en Limburg, in dat art. opgenoemd; doch werd bestreden door de heeren *Meeussen*, *van der Heiden*, *van Wylick* en den minister van Binnenl. Zaken, die betoogden het algemeen nut en de noodzakelijkheid van den aanleg. Daarna is het art. met 54 tegen 4 stemmen aangenomen.

Art. 77 deed eene discussie ontstaan over het al dan niet wenschelijke van het behoud van het rijks-stoombootveer aan den Moerdijk. De heeren *de Raadt*, *Storm* en *Blussé* verdedigden zeer het behoud van gezegd veer, en wenschten een nader onderzoek vóór het besluit tot opheffing ten uitvoer zou worden gebragt. De heer *Mackay* deelde in dezen wensch. — De minister heeft te kennen gegeven, dat de onderneming circa *f* 20,000 kost en ongeveer *f* 6000 opbrengt; dat dit reeds eene eerste reden is tegen het in stand houden, terwijl er overigens particuliere concurrentie genoeg bestaat, om in de publieke dienst te voorzien.

Bij dezelfde gelegenheid heeft de heer *van Nierop* voorziening of tusschenkomst der regering verzocht, met betrekking tot het veer van Amsterdam naar Buiksloot, hetwelk, ten gevolge der werkeloosheid van het gemeente-bestuur van Amsterdam, in zeer slechten toestand verkeert. De minister zal inlichtingen inwinnen, omtrent de betrekking van de stad op dat veer, en daaruit nagaan, in hoe ver van regeringswege tusschenkomst zou kunnen worden verwacht.

De afdeeling onderwijs is daarna aan de orde gekomen.

De heer *van Lijnden* drong aan op de noodzakelijkheid der wettelijke regeling van het onderwijs, ook naar aanleiding van hetgeen in meer dan eene gemeente in Gelderland plaats heeft, met betrekking tot de vervulling van de onderwijzersplaats, tegelijk met die van koster, en wees wijders op de noodzakelijkheid der vervulling van den post van hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de hoogeschool te Leiden.

De heer *van Goltstein* besprak het besluit tot afschaffing van het Staats-examen, *a.* uit het oogpunt van het regt; *b.* uit dat der doelmatigheid. Uit beide deze gezigtspunten vond hij het besluit te zijn nadeelig; het verzekert niet behoorlijk de studiën; het verzwakt de instellingen van het middelbaar onderwijs.

Bij de verdere woordenwisseling over dit onderwerp, heeft de minister, antwoordende op eene vraag van den heer *van Lijnden*, betreffende de vervulling van eene openstaande hoogleeraarsplaats te Leiden, verklaard, dat eerlang daarin zoude worden voorzien, zoowel in 't belang der hoogeschool, als der echte wetenschap.

De heer *Groen* heeft daarop aangemerkt, dat de minister daar had moeten bijvoegen: „en in verband met het regt der Hervormde Gezindheid." Dit heeft de heer *v. Hoëvell* niet toegegeven, welke beweerde, dat de minister alleen te letten had op bekwaamheid en wetenschap, en dat niemand behoorde te worden achteruitgezet of voorgetrokken, ter zake eener bepaalde rigting. De minister heeft er bijgevoegd, dat hij de woorden van den heer *Groen* niet regt heeft begrepen, noch het verband, waarin die zijn gebezigd. — Intusschen zijn al de artt. van 82 tot 94 onveranderd aangenomen.

De afdeeling voor kunsten en wetenschappen heeft aanleiding gegeven tot onderscheidene vragen, nopens het rijksarchief, de boekerij, de kabinetten van schilderijen en zeldzaamheden, de geologische kaart, de meteorologische waarnemingen, — waarop de minister heeft geantwoord.

Ten slotte is de geheele afdeeling onveranderd aangenomen, en een voorstel van den heer *Dommer*, om eene avondzitting te houden, met 34 tegen 28 stemmen afgewezen.

Voor morgen is de beraadslaging over de afdeeling armwezen aan de orde gesteld.

Zitting van Zaturdag 27sten November.

Heden zijn de beraadslagingen over de begrooting voortgezet over hoofdstuk V (binnenlandsche zaken), en wel over de afdeeling van het armwezen.

De afdeeling armwezen is, even als de verdere afdeelingen, aangenomen. — Betreffende het toezigt op de jagt en visscherij heeft de minister eenige cijfers en feiten medegedeeld, ten bewijze, dat de nieuwe verordening op dat stuk aanvankelijk goed werkt en ook uit een financiëel oogpunt goede vruchten draagt. — Ten slotte is de geheele begrooting voor het hoofdstuk der Binnenlandsche Zaken aangenomen.

Ten aanzien van hoofdstuk VI (voor de kosten van de Hervormde eeredienst, enz., heeft de heer *van Hall* gemeend, dat er noodzakelijkheid bestond, om weder ministers aan het hoofd van beide departementen voor de eerediensten te plaatsen; geenszins, om daardoor eenig kerkgenootschap te beheerschen, of om zich met deszelfs inwendig bestuur in te laten, maar om de belangen der onderscheidene eerediensten in het kabinet te vertegenwoordigen en te doen gelden.

De heeren *Metman*, *van Eck* en *van Hoëvell* hebben gewenscht, dat de beide departementen voor de eeredienst mogten worden opgeheven, gelijk reeds door het ministerie van 1849 is betoogd geworden.

De beraadslagingen zullen dezen avond worden vervolgd.

Avondzitting van Zaturdag den 27sten November.

In deze zitting heeft de tijdelijke minister van Hervormde eeredienst de heden morgen gemaakte bedenkingen in het breede beantwoord.

Ten slotte is Hoofdtsuk VI *aangenomen* met 46 tegen 9 stemmen. — *Tegen* de heeren: Hengst, van Eck, Storm, Metman, Westerhoff, Reinders, van Hoëvell, van Hall en de Moraaz.

De zitting is daarna gesloten.

HAARLEM, 24 November.

Bij het afrijden van het station van den ijzeren spoorweg, had een van de voorste rijtuigen der eerste klasse van den derden trein van Rotterdam (de beurstrein) het ongeluk, uit het spoor te geraken; toen dit na eenige oogenblikken (een 50 schreden verder) bemerkt werd, stopte de machinist dadelijk en deed den trein stilstaan. Gelukkig was het nog aan de zijde van de ijzeren brug, waar een dubbel spoor ligt. Men verzocht dus de reizigers, het rijtuig te verlaten, liet de in het spoor gebleven rijtuigen terug gaan, formeerde spoedig op het 2de spoor een anderen trein en verzocht de reizigers weder in te stijgen, waarna de trein dadelijk den togt voortzette.

LEEUWARDEN, 25 November.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 16 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding der betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 5660 runderen.

— Naar wij vernemen, is dezer dagen door den heer *Tamme*, te Dokkum, bij de hooge regering concessie aangevraagd tot het in de vaart brengen eener stoomboot tusschen Dokkum en Leeuwarden, vice-versa, welke boot, dadelijk nadat de concessie zal zijn erlangd, zeer spoedig in dienst zal worden gesteld. Zij zal zijn eene schroef-boot met vallenden schoorsteen.

SNEEK, 25 November.

Onze stad is vol van eene ontzettende ramp, alhier heden morgen, omstreeks 8 uur, voorgevallen. In de stoomfabrijk, namelijk, van den heer *J. Noyon*, moest de ketel, waaronder reeds gestookt was, met meer water aangevuld worden, en daartoe zou men de opening van boven, die van een schroefdeksel voorzien is, ontsluiten. Naauwelijks had men aan dit deksel de vereischte draaijende beweging gegeven, of het sprong plotseling omhoog, gevolgd van verzengend water en vernielenden damp. Een der werklieden bleef op de plaats dood; een ander stierf voormiddag; een derde bezweek in den vooravond, en een vierde verkeert in groot gevaar. De heer *Noyon* zelf is mede aan zijn been gewond, doch, naar wij vernemen, niet in erge mate; meer lijdt zijn gemoed onder den druk dezer buitengewoon rampvolle omstandigheid, die hem van zoo nabij aangaat. Drie der ongelukkige werklieden waren ongehuwd, en de vierde laat eene weduwe met drie kinderen na.

ASSEN, 25 November.

Eergisteren avond, tusschen 10 en 11 uur, is *J. R. van der Vegt*, letterzetter te Veendam, in de nabijheid der Andersche brug, door twee manspersonen onverhoeds aangevallen, ter aarde geworpen, onder dreigementen beroofd en daarna in eene diepe sloot naast den weg geworpen, nadat zij hem eerst om geld voor tabak hadden gevraagd. Bij die gelegenheid werden hem onderscheidene voorwerpen ontnomen. Een dier onverlaten was een lang mager man, *met eene witte broek*, kort rond zwart buis, een' platten pet, Hollandschen tongval en omstreeks 40 jaren oud (waarschijnlijk een polderwerker of weggeloopen kolonist); de andere was kort en dik, in donkere kleederen met een kort buis en platten pet. Genoemde *van der Vegt* is dadelijk daarop doornat in Rolde teruggekomen, waarop de veldwachter en de nachtwacht onmiddellijk pogingen hebben aangewend, hoewel vruchteloos, om de misdadigers op te sporen.

— Op de terugreis van Koevorden, gezeten op een' open wagen, beviel Maandag j.l. op *de Loo*, van een welgeschapen zoon, de huisvrouw van *J. H. W.*, te Dalerveen; bijgestaan door haren echtgenoot, werd de kleine in doeken gewikkeld en de reis verder huiswaarts voortgezet; naar wij vernemen, verkeeren moeder en kleine tot hiertoe in den besten welstand.

MEPPEL, 26 November.

Naar men verneemt is, ten gevolge eener minnelijke schikking tusschen de directie der kanaal-maatschappij en den heer aannemer, de bestaande kwestie uit den weg geruimd.

— In de vergadering van den raad der gemeente op gister avond, is tot plaatsvervangend wethouder benoemd de heer *C. Theunissen*; terwijl de reglementen op het brandwezen en de nachtwacht zijn aangenomen, en mede de rekening over 1851 is gearresteerd.

— Onlangs is in de dagbladen berigt, dat aan *L. Stille* alhier concessie is verleend tot het oprigten van een' pel- en korenmolen te Zuidwolde. Zijn vader, een zoogenoemde boevenlander, en een tal van jaren op zoodanigen molen als knecht werkzaam geweest zijnde, rangschikte men onder de minvermogende menschen, zoodat men niet zonder eenige bevreemding het plan des zoons vernam. Het raadsel is echter dezer dagen opgelost. Op het sterfbed riep de vader bovengenoemde *L.* tot zich en zeide tot hem: „In den kap van den molen mijns meesters staat een kist, waarin gij geld zult vinden, dat ik voor u en mijne andere kinderen bewaard heb tot op dezen oogenblik. Ga het halen, en deel het, na mijnen dood, met uwe broeders en zusters."

De zoon gaat, en ziet ..., op de aangeduide plaats vindt hij den gouden en zilveren schat, en keert met een getroffen en dankbaar gemoed naar zijnen stervenden vader terug. Dat deze schat nog al van eenige beteekenis moet geweest zijn, kan men nagaan, wanneer men in aanmerking neemt, dat meergenoemde *L.* van het vierde deel bovengenoemde affaire begint.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 27sten November.

Aanwezig: de heeren LOHMAN, DOORNBOSCH, V. HEIJNINGEN BOSCH, V. HOUTEN, SLOT (voorzitter), V. CALCAR, UPMEIJER, WICHERS, CREMERS, ONNES, DE SITTER, DOMMERING, QUINTUS, V. ITTERSUM, MULLER, MULDER, DE LA FAILLE, TRIP, OUDEMAN en SWAAGMAN.

Aan de orde wordt gesteld:

1) *Missive van Ged. Staten en van de kamer van koophandel over de ligplaats voor zeeschepen in het Reitdiep bij Donghorn*, welke in de vorige zitting zijn ingekomen en ter secretarij nedergelegd.

Vroeger was door den raad besloten een subsidie van *f* 3000 toe te zeggen voor de afsnijding van het Reitdiep bij Donghorn, onder voorwaarde dat het maken van eene ligplaats voor zeeschepen en de beschoeijingswerken onder die werkzaamheden werden begrepen. Ged. Staten hebben even als de kamer van kooph. bij hare missive verschillende bezwaren opgenoemd tegen den aanleg aldaar. Burg. en weth. stellen daarom thans een concept-raadsbesluit voor, waarbij het vroeger raadsbesluit beschouwd wordt als te zijn vervallen. — Dit besluit wordt goedgekeurd en bepaald om hiervan mededeeling te doen aan Ged. Staten.

2) *Resolutie van Ged. Staten, houdende voorschriften voor de inrigting van de rekening en verantwoording van den schuttersraad.* — Voor kennisgeving aangenomen.

3) *Resolutie van Ged. Staten*, van den 11den Nov., waarbij is goedgevonden de goedkeuring op het raadsbesluit betreffende het in eigendom overlaten van eenige lokalen in het Anthonygasthuis te verdagen en de raad tevens wordt uitgenoodigd te verklaren, dat die bedoelde lokalen niet meer tot de openbare dienst zijn bestemd.

Op voorstel van den voorzitter wordt besloten die verklaring af te leggen.

4) *Rekest van eenige ingezetenen in de Nieuwe Boteringe straat*, de wegruiming verzoekende van de oude en vermolmde lindeboomen aan de westzijde van het Nieuwe Kerkhof staande, het aan de goedvinding van den raad overlatende om daarvoor ander plantsoen in de plaats te stellen of niet.

De voorzitter zegt, dat de staat dier boomen is onderzocht en dat het toestaan van het verzoek wenschelijk is voorgekomen. Burg. en weth. stellen daarom voor, hen te magtigen al die boomen weg te doen kappen en om die later bij gelegenheid te doen verkoopen.

De heer DOMMERING vraagt of burg. en weth. ook plan hebben nieuwe boomen in de plaats te stellen.

De heer SLOT antwoordt, dat dit later moet worden beslist.

De heer CREMERS zou beter vinden de boomen te laten staan, totdat ze konden worden verkocht.

Na eenige woordenwisseling wordt besloten het nemen van een besluit te verdagen tot de volgende zitting.

5) *Voorstel van burg. en weth. om eene onderhandsche verhuring aan te gaan met het rijk, onder goedkeuring van Ged. Staten*, waarbij door de stad, tegen eene jaarlijksche huur van *f* 200, voor 5 achtereenvolgende jaren wordt afgestaan, het lokaal voor het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken, met dien verstande, dat wederzijdsche partijen ieder jaar den huurtijd kunnen doen eindigen door drie maanden voor het einde des jaars daarvan opzage te doen aan de wederpartij.

De voorzitter zegt, dat tot dus ver de stad in dat lokaal heeft moeten voorzien, maar dat van af den 1sten Jan. a.s., ten gevolge van een' maatregel van algemeen bestuur, het rijk die verpligting heeft op zich genomen. Hij gelooft niet, dat er zwarigheid zal bestaan, onder genoemde voorwaarden, het lokaal, tot nu toe daarvoor bestemd, in huur aan het rijk af te staan. — Aldus wordt besloten.

6) *Vijfendertig rekesten van verschillende personen, verzoekende om aan hen heemsteden te Stadskanaal in erfpacht uit te doen.* — Op voorstel van den voorzitter wordt daartoe besloten, onder goedkeuring van Ged. Staten en op de gewone voorwaarden.

7) *Missive van den minister van oorlog, daarbij autorisatie verleenende tot het aanleggen van een wandelpad op de stadswallen*, gelijk door den raad is voorgesteld, onder voorwaarde *a)* dat het pad zal worden aangelegd, onder goedkeuring van den eerstaanwezenden ingenieur te Groningen, *b)* dat daartoe enkel zand en geen grind worde gebezigd, *c)* dat het gemeentebestuur wake tegen het gebruik van andere deelen van den wal, *d)* dat het gebruik van dat pad zal moeten ophouden en de banken moeten worden weggeruimd op de eerste aanzage van den min. of eerst aanwezigen ingenieur, of dat, zoo dit niet binnen tweemaal 24 uur is geschied, die wegruiming van de banken op kosten van de stad zal geschieden, *e)* dat burg. en weth. binnen eene maand aan genoemden ingenieur 2 exemplaren van eene onderhandsche acte ter hand stellen; waarbij men zich tot nakoming van deze bepalingen verbindt.

De voorzitter stelt voor, burg. en weth. te magtigen tot het aangaan van bedoelde onderhandsche acte. — Goedgekeurd.

8) *Ontwerp-besluit over de afsluiting der rekening van het voormalig stads Lemmerderveer.* Beide schepen van dat veer zijn, om de nadeelige uitkomsten, in het begin van dit jaar verkocht. Het heeft echter over de maand Januarij van dit jaar in ontvang opgeleverd eene som van *f* 254,90, in uitgaaf *f* 425,61, alzoo eene meerdere uitgaaf van *f* 171,71. Burg. en weth. stellen daarom voor, onder magtiging van Ged. Staten, die meerdere uitgave van het Lemmerderveer over Januarij 1852, uit te betalen uit den post van onvoorziene uitgaven van de begrooting over 1852. — Goedgekeurd.

9) *Nader rekest van de gecommitteerden uit de eigenaren van de societeit de Harmonie, omtrent den verkoop van de gronden in de O. Kijk-in-'t Jatstraat.*

De adressanten zeggen, na korte herinnering aan den loop dezer zaak, dat door den raad, in de zitting van den 23sten October was besloten, vooralsnog den verkoop van bedoeld terrein niet te beproeven. In het toen uitgebragte rapport en de daarover gehoudene discussiën was o. a. aangevoerd, dat men niet ongenegen zoude geweest zijn tot den verkoop der gronden, wanneer de oprigting van het nieuwe societeitsgebouw meer in overeenstemming werd gebragt met het algemeen belang der stad, wanneer men eene inrigting had willen maken, Groningen waardig. En ofschoon adressanten meenen, dat door die oprigting het algemeen belang zou worden bevorderd, is het echter hun voornemen niet aanmerkingen te maken, en blijven zij het gevoelen van den raad eerbiedigen, maar zij vragen slechts eenige nadere inlichtingen omtrent dat besluit, daar zij anders tegenover hunne lastgevers in eene moeijelijke positie verkeeren. De raad heeft toch te kennen gegeven *vooralsnog* niet genegen te zijn tot bedoelden afstand; hij is dus niet onder alle omstandigheden daartoe ongenegen; maar nu is het adressanten niet duidelijk, of dit niet toestaan van hun verzoek een gevolg is van de meerdere of mindere fraaije inrigting van het op te rigten gebouw, dan wel van andere omstandigheden.

Adressanten nemen alzoo de vrijheid, zich tot den raad te wenden met het verzoek om hun mede te deelen, of de omstandigheden, onder welke hij genegen is tot den verkoop over te gaan, moeten geacht worden buiten het bereik van adressanten te zijn, zoodat dat besluit voor hen onherroepelijk is genomen, dan wel of de toestemming afhankelijk is gesteld van de wijze, waarop zij het plan wenschen ten uitvoer te leggen, in welk geval zij de voorwaarden daarvan wenschen te leeren kennen.

Op voorstel van den voorzitter wordt dit adres in handen gesteld van de vroegere commissie met deze zaak belast.

10) *Berigt van den ouderling* J. H. BOLHUIS, *namens den kerkeraad van Woltersum*, dat de weleerw. zeer gel. heer

T. Adriani Hoen het beroep naar Woltersum heeft aangenomen en zijnen dank aan den raad betuigende voor de goedgunstige medewerking. — Voor kennisgeving aangenomen.

11) *Rekest van de trekschippers van de landveeren buiten het Kleine poortje*, strekkende, dat de pacht van het stads contingent of het ½ der vrachtloonen, voor het jaar 1853 onderhands aan hen moge worden verpacht, en tevens, om daarbij gevoegde redenen, eene vermindering van *f* 50 van de tot nu toe betaalde pachtsom verzoekende.

De voorzitter stelt voor het rekest te wijzen van de hand, op grond, dat de publieke verpachting reeds is geannonceerd en eene onderhandsche verpachting door Ged. Staten slechts in bepaalde omstandigheden wordt goedgekeurd.

De heer Swaagman voert hiertegen eene bedenking aan.

De heer Quintus stelt voor, de adressanten nog eerst over deze zaak te verstaan; daar er wel termen van billijkheid bestaan om de zaak te laten blijven, gelijk vroeger.

De heeren v. Heijningen Bosch en Dommering ondersteunen dit voorstel.

Na eenige discussie wordt besloten eene commissie te benoemen, met opdragt om haar rapport in deze zoo tijdig aan den raad uit te brengen, dat niet alleen de raad nog een besluit kan nemen, maar ook Ged. Staten dit nog kunnen goedkeuren, voordat de aangekondigde publieke verhuring moet plaats hebben.

Tot leden dier commissie worden benoemd: de heeren de Sitter, Doornbosch, v. Houten, v. Calcar en Quintus.

12) *Rekest van eenige trekschippers van het veer tusschen Groningen en Winschoten*, verzoekende dat aan hen voor het jaar 1853 onderhandsch worde verpacht het en vierde der vrachtloonen van dat veer, het aan de overweging van den raad overlatende, of daarin ook, door de veranderde omstandigheden, eenige vermindering kan worden aangebragt. — Op voorstel van den voorzitter wordt dit adres in handen van dezelfde commissie gesteld.

13) *Resolutie van Ged. Staten houdende verdaging van het raadsbesluit van den 23sten Oct.*, waarbij nader was geregeld de jaarlijksche uitkeering aan den predikant der herv. gemeente te Ter Apel, waarvoor de stad het gebruik der pastorijlanden aan zich bekomt. — Voor kennisgeving aangenomen.

14) *Concept-contract voor de uitvoering van werken voor de oprigting eener gasfabriek en voor de benoeming van een ingenieur voor die werken.* — Besloten dit ter secretarij neder te leggen en in de sectievergaderingen, voor de begrooting getrokken, te behandelen.

15) *Rapport van de centrale afdeeling voor de begrooting over de dienst van* 1853, bij monde van den heer Oudeman.

Als algemeene beschouwing wordt vooraf gesteld, dat in beide afdeelingen de leden hunne tevredenheid hadden te kennen gegeven over de wijze, waarop de begrooting was ingerigt en daarvoor aan het collegie van dagelijksch bestuur hunnen dank betuigden.

De aanmerkingen over de bijzonderheden waren ongeveer de volgende:

Bij hoofdstuk 2 der inkomsten: „Opbrengst van belastingen en heffingen," zeide men zich van alle aanmerking te zullen onthouden, omdat reeds voorstellen tot wijziging dier belastingen door 5 leden van den raad gedaan en nog aanhangig waren.

Bij de posten: „Opbrengst van de jagt en visscherij" in hoofdstuk 3 heeft men het wenschelijk geacht, dat worde uitgemaakt op welke landen het regt daartoe zal worden verpacht.

Voorts heeft men gemeend, dat de opbrengst van de stads vierde turf te weinig opleverde en achtte men het daarom van belang, een onderzoek aan te bevelen, of daaruit geen meerdere opbrengst zou kunnen worden verkregen.

In beide afdeelingen heeft men met genoegen vernomen, dat de afgetreden rentmeester een deel van het verschuldigde geaccepteerd heeft te betalen, en de verwachting uitgedrukt, dat er maatregelen zouden worden genomen tot spoedige afdoening dezer geheele zaak.

Betreffende de uitgaven was in beide afdeelingen door de minderheid voorgesteld de jaarwedde van den burgemeester te verhoogen, daar deze in geene verhouding stond tot de vele werkzaamheden aan die betrekking verbonden. De meerderheid echter had zich hier tegen verklaard, o. a. op grond, dat op het in het vorige jaar genomen besluit (om n.l. het tractement te laten, gelijk het was) nog geene beschikking was genomen.

Bij hoofdst. I, afd. 4 heeft men gevraagd, of de daar uitgetrokkene som ad *f* 100 voor het locaal van den ijk niet door het rijk moest worden voldaan, volg. Kon. besluit van den 28sten Sept. 1819.

Bij hoofdst. II is de wensch uitgedrukt, dat werd voortgegaan met de bestrating van den weg buiten de Kranenpoort van de brug tot de Melksteeg; — en had men voorts eenige bedenkingen tegen de begrooting van de schutterij, wilde men daarom, bij aanneming der begrooting, niet wilde geacht worden goed te keuren.

Ook wenschte men een onderzoek te hebben ingesteld naar de voortdurende verpligting tot onderhoud van den weg van de Nieuwe Schans naar Plattenburg en van Ooster-Hoogebrug tot de Hond- en Wolttil.

Gaarne zag men de gelegenheid geopend tot het geven van meerdere subsidiën voor middelbaar en lager onderwijs. In de post voor verplegingskosten van personen in de maatschappij van Weldadigheid ad *f* 16,252 werd voor 1853 genoegen genomen in het vooruitzigt, dat een onderzoek werd in het werk gesteld, in hoeverre die kosten ten laste van de gemeente moesten blijven en of het ook doelmatig ware een bedelaarswerkhuis in deze gemeente op te rigten.

Behalve deze opmerkingen werden nog eenige veranderingen van redactie voorgesteld. Daar geene tot verandering in de posten der begrooting aanleiding gaven, werd geadviseerd, de aangebodene begrooting goed te keuren, na genoemde wijzigingen, en onder goedkeuring van Ged. Staten vast te stellen; alzoo in ontvang ter somma van *f* 421,320,32½, in uitgaaf van *f* 421,104,20 en met een waarschijnlijk batig saldo van *f* 216,12½.

De begrooting wordt hierop in behandeling genomen.

De heer de Sitter merkt op, dat bij aanneming van deze begrooting tevens zal zijn goedgekeurd de begrooting van de schutterij, als bijlage daarbij gevoegd; dat dus in het verbaal rapport de zaak onjuist is voorgesteld, omdat die begrooting niet weder in deliberatie zal komen, wanneer de gemeentebegrooting is aangenomen.

De heer Swaagman meent, dat het tegendeel genoeg in het verslag is te kennen gegeven.

Hierover ontstaat eenige discussie en wordt besloten vooraf de begrooting der schutterij in behandeling te nemen.

De heer Swaagman maakt aanmerking op de post van *f* 6956.59½, als toelage uit stadskas voor de schutterij uitgetrokken; hij meent toch, dat daarop kan worden bezuinigd, ten eerste door het maken van rokken, broeken, enz. publiek uit te besteden en ten tweede oordeelt spr. dat de som van *f* 135 voor schrijfloonen uitgetrokken, wel zou kunnen worden bespaard, door dat schrijfwerk aan de bezoldigde geëmploijeerden op te dragen.

De heer de Sitter verzekert, dat burg. en weth. eene correspondentie gehad hebben met den schuttersraad en dat dienaangevolge maatregelen zijn genomen, om de uitbesteding van het maken der kleedingstukken publiek te doen plaats hebben.

De heer v. Ittersum geeft inlichting omtrent het tweede bezwaar van den heer Swaagman, die hierop verklaart, ofschoon hij ook niet met den vorigen spr. instemde, dat dit bezwaar bij hem niet zoo zwaar woog, dat hij daarom de begrooting van den schuttersraad zou afkeuren. — Deze wordt gearresteerd.

De heer Quintus komt op tegen eene verandering van redactie, in het centraal verslag voorgesteld en wordt hierover nog het woord gevoerd door de heeren Lohman, de Sitter, Cremers, Oudeman en den voorzitter.

De heeren Cremers en de la Faille vragen nog eenige inlichting, de eerste omtrent de redactie van een paar posten der begrooting, de laatste omtrent het tractement van den burgemeester. Ook hierover wordt door onderscheidene leden het woord gevoerd.

De heer Onnes merkt nog op, in de sectie reeds aanmerking te hebben gemaakt op de geringe opbrengst van het brugsgeld te Oosterhoogebrug en zou hier eene publieke uitbesteding wenschelijk achten. — Wordt besloten dit aan burg. en weth. ter overweging aan te bevelen.

De heer de Sitter zegt, dat in het verslag onderscheidene belangrijke opmerkingen zijn gemaakt en vraagt of de raad die ook wenscht behandeld te hebben voor de aanneming der begrooting.

De voorzitter geeft alsnu in overweging, om bij stemming te beslissen, of de begrooting zal worden aangenomen zonder afzonderlijke behandeling dier onderscheidene punten.

In stemming gebragt, wordt hiertoe met 19 stemmen tegen 1 (van den heer *Onnes*) besloten.

Hierop wordt de begrooting zonder hoofdelijke stemming, met de wijzigingen van redactie, in het centraal-verslag voorgesteld, onder goedkeuring van Ged. Staten gearresteerd.

16) *Rapport op het rekest van de heeren* Barghoorn, Bosch, Oving *en* Elsinga, *voor de oprigting van eene bedrijfschool*, bij monde van den heer Trip. — De commissie herinnert, dat zij na voorloopig onderzoek, ten gevolge haar verzoek, door den Raad is geautoriseerd den vereischten tijd werkzaam te blijven, om deze zaak met alle naauwkeurigheid na te gaan. Zij heeft haar dan ook met naauwgezetheid behandeld en het bestuur van het departement Groningen der maatschappij tot bevordering van nijverheid om inlichtingen uitgenoodigd, waaraan met veel bereidwilligheid was voldaan. Na vele gehoudene conferentiën was de commissie tot het volgende plan gekomen, waarbij zij meer de doelmatigheid en het nut, dan wel de zuinigheid had op het oog gehad, terwijl ze ook nog niet van eene combinatie met eenige andere inrigting gesproken heeft, daar deze van latere zorg is.

Men stelde zich voor, om daarbij uitvoerig opgegevene redenen, dat de jonggezellen, die anders bij werkbazen in de leer worden gezonden, op de bedrijfschool ongeveer op hun 12de jaar moesten komen, en dan ervaren moesten zijn in het lezen, schrijven en de eerste beginselen van het rekenen. In 3 jaren zou de leercursus zijn afgeloopen, ofschoon ook nog aan hen, die zulks verlangen, langer onderwijs zou worden gegeven. In de beide eerste jaren zou dan het onderwijs bestaan in voortzetting van het geleerde op de gewone scholen: stel- en meetkunde, teekenen enz., terwijl in het derde jaar de toegepaste meetkunde, de werktuigkunde, natuur- en scheikunde en teekenkunde zou worden onderwezen, terwijl de jongelieden alsdan tevens bij bazen zouden gaan, onder toezigt des bestuurs.

Tot dit onderwijs worden 4 docenten vereischt, van welke één, bij voorkeur de docent in de scheikunde, aan het hoofd der inrigting zou staan, onder het oppertoezigt van eene commissie uit den raad. Deze zou dan een inkomen genieten van *f* 1000, terwijl aan de 3 overigen, naar 50 cent in het uur, ongeveer *f* 580 elk moest worden verstrekt. De onkosten van verwarming en andere kleinigheden (daaronder niet begrepen die der lokalen zelve), werden gesteld op *f* 560, 't geen maakt eene uitgaaf van *f* 3300 's jaars. Een groot deel hiervan zou uit stadskas moeten worden verstrekt; evenwel lag het niet in het plan der commissie, dat het onderwijs in den regel geheel gratis zou worden gegeven, om de vele bezwaren, die daartegen bestonden, welke door de Commissie werden uiteengezet. Rekende men nu op 25 cent per hoofd in de week en op een getal van 100 betalende leerlingen, dan zou zulks eene jaarlijksche ontvangst van *f* 1250 uitmaken, en de stad zou jaarlijks pl. m. *f* 2000 moeten bijdragen, wel te verstaan, wanneer de school op zich zelve werd ingerigt, zonder combinatie met andere inrigtingen.

Met het oog echter op den omvang van deze zoo hoogst nuttige instelling, die rijke vruchten zou opleveren voor de industriële en materiële welvaart van de ingezetenen dezer gemeente, dan kan de commissie eene bijdrage van c. a. *f* 2000 uit stadskas niet hoog noemen en zij stelt alzoo voor, om te verklaren:

Dat de raad de oprigting eener industrieschool, in den geest als door haar is voorgesteld, wenschelijk acht;

en te besluiten, dat eene commissie worde benoemd, bestaande uit 2 leden van den raad, 2 uit het bestuur van het departement der Maatschappij ter bev. v. nijverheid en 2 van het bestuur der akademie *Minerva*, ten einde op de voorgestelde grondslagen een uitvoerig plan aan den raad voor te stellen.

Wordt besloten dit rapport bij de leden te laten rondgaan.

De korte notulen worden hierop gelezen en na een paar opmerkingen goedgekeurd, waarna deze zitting wordt gesloten.

GRONINGEN, 29 November.

Op de markt van Dingsdag l.l. alhier werden reeds vrij vele geslagte varkens ter verkoop aangeboden. De prijzen zijn dit jaar zoo hoog, als gedurende de laatste jaren zelden is waargenomen, en nogtans was er veel handel. De honderd Ned. ponden werden verkocht van *f* 47, *f* 48, *f* 49,50 tot zelfs boven de *f* 50. Onder anderen merkte men op twee varkens, ieder 130 Ned. ponden zwaar, die verkocht werden tegen *f* 49,50 de 100 Ned. ponden.

— Den 27sten November is bij deze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot *Doctor in de Vroedkunde* bevorderd, de heer J. H. Schönfeld, med. doctor te *Finsterwolde*.

— Volgens advertentie hierachter, zal er, van deze stad uit, eene nieuwe diligencedienst in werking komen van hier op Winschoten vice versa.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 158, bevat eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 25sten November 1852, no. 10, aan de gemeentebesturen in deze provincie, houdende mededeeling van de verstrekte magtiging tot de intrekking van de werving voor het korps mariniers.

Het Blad no. 159 bevat eene notificatie van Gedeputeerde Staten, d.d. 25sten November 1852, no. 35, houdende mededeeling, dat de voorjaarsmarkt te Kollum, die tot nu toe in de maand April plaats vond, voortaan op den tweeden Woensdag in de maand Junij zal plaats hebben.

— Op den 25sten dezer is bij Pieter Hendriks Zuidhoff, schoenmaker te Ezinge, eene zwartbonte kalftragende koe onderzocht en door de longziekte aangetast bevonden; deze koe is onmiddellijk gedood en door de gedane lijkopening is het bestaan der besmettelijke longziekte duidelijk bevestigd.

De noodige maatregelen ter voorkoming der verdere verspreiding dezer verderfelijke kwaal, overeenkomstig de bestaande verordeningen, zijn door den heer burgemeester der gemeente Ezinge bereids op eene allezins doeltreffende wijze bewerkstelligd. Bij genoemden Zuidhoff is nog eene koe aanwezig, die nog gezond schijnt te zijn; evenwel hoopt men dat dit dier op hoog bevel spoedig mag worden gedood, omdat ongeveer 12 dagen de longzieke koe bij deze gestald was.

De longzieke, maar vóór hem schijnbaar gezonde koe, is door Zuidhoff op den 12den dezer te Groningen op de veemarkt aangekocht, en zoude, volgens opgave van den verkooper, van Noordlaren afkomstig zijn.

Gelukkig dat deze koe op zulk een' kleinen stal, waar slechts eene enkele andere gezonde koe gestald was, geraakt is; want in geval het dier bij een groot veehouder ware gestald geworden, had de schade aanmerkelijk grooter kunnen worden, daar het nu ligt gebeuren kan, dat de ziekte op het punt van haar ontstaan beperkt blijft.

Dit geval mag op nieuw tot een waarschuwend voorbeeld strekken voor ieder, bij den aankoop van vreemd vee op markten en boeldagen enz., en om ten aanzien der herkomst der aan te koopen runderen, met meerder omzigtigheid te werk te doen gaan.

— Zaturdag is tot lid van den raad der gemeente *Loppersum* op nieuw ingekozen mr. J. Koning Uilkens, en voor den afgetreden burgemeester J. Tichelaar, de nieuws benoemde burgemeester P. W. Tichelaar, J.z.

— Bij besluit van Z. M. werd onlangs bevorderd tot officier van gezondh. 1ste klasse, de heer J. A. Smith, van Beerta, thans in garnizoen te Maastricht, van waar z.e.g. met den 1sten December wordt verplaatst naar Gorinchem.

— Men berigt ons uit *Winschoten*, den 28sten November: „Werden er in het begin dezer maand door de ambtenaren van 's rijks belastingen, hier ter stede gestationeerd, aanzienlijke aanhalingen gedaan, — thans hebben dezelfde ambtenaren wederom hunnen ijver aan den dag gelegd, door zich vier achtereenvolgende nachten te velde te begeven, in welke het hun is mogen gelukken de navolgende aanhalingen te doen: in den nacht van den 24sten op den 25sten gelukte hij hun op de zandhoogte bij de Beerta eene partij gedistelleerd magtig te worden; den volgenden nacht te Ulsda een partij zout; en in den nacht van den 27sten op den 28sten werd hun ijver nog het meest bekroond, door eene aanzienlijke partij zout magtig te worden, bestaande uit zes vrachten. Te meer dient het bovenstaande vermeld te worden, daar volgens de nieuwe wet op het zout, in Julij j.l. in werking gekomen, de helft der opbrengst geheel ten voordeele der algemeene armen komt, en in weerwil hiervan, ze geen oogenblik geaarzeld hebben, om zich zelfs in gevaarlijke oogenblikken behoorlijk van hunnen pligt te kwijten. Bij de tweede aanhaling sprong de vervoerder boven in de rivier, zwom deze over en ontkwam het vervolgens met de vlugt.

— Dezer dagen had te *Termunten* een droevig ongeval plaats. Een knaapje van bijna 2 jaren stortte in een ketel met kokend water, met het ongelukkig gevolg, dat de arme kleine des anderdaags 's avonds aan de gevolgen overleden is. Alweder eene treurige les, om toch vooral bij kinderen voorzigtigheid te oefenen.

— Te *Warffum* is den 27sten dezer eene vergadering gehouden van eene nieuwe afdeeling van het genootschap ter bevordering van nijverheid. Deze afdeeling zal bestaan uit leden die in de gemeenten wonen van Bedum, Middelstum, Kantens, Baflo, Warffum, Uskwerd, Uithuizen en Uithuizermeeden.

Een groot getal leden heeft aan deze vergadering deel genomen; dezelve werd geopend en geleid door den heer E. Wichers, van Middelstum; de eerste werkzaamheden waren het benoemen van het bestuur, waartoe zijn verkozen de heeren S. Arkema, Corn. Reinders, H. Mulder de Vries, S. S. Arkema en H. K. Welt.

Het is te hopen — zegt de berigtgever — dat deze nieuwe afdeeling veel deelneming moge verkrijgen, opdat zij krachtig de handen ineen kunne slaan om zooveel mogelijk verlichting, verbetering, beschaving en vooruitgang te verspreiden.

— Uit *Ter Apel* meldt men d.d. 27sten Nov.: J.l. Dingsdag is door drie van onze hier gestationneerde commiezen eene koe benaderd van den landbouwer F. J. Kruize alhier. Hij had deze koe aangegeven voor *f* 35. De commiezen hebben dezelve echter geschat op *f* 45. De landbouwer heeft de koe weder gekocht voor dien prijs, zoodat hij aan de commiezen *f* 10 moest geven; makende dit voor den landbouwer een verschil van pl. m. *f* 12½.

In 't naburige *Roswinkel*, gemeente *Emmen* (*Drenthe*), hebben de commiezen aldaar ook eenen stier benaderd, toebehoorende aan den landbouwer R. Lieftinck, welken hij aangegeven had voor *f* 36. Zoo men zegt is deze stier met eene verhooging van *f* 8 door den heer L. weder ingekocht.

Vrijdag j.l. is hier gearriveerd een detachement van 't achtste reg. depôt-batt., bestaande uit 14 manschappen en 2 korporaals, onder kommando van den serjant H. Rottinghuis; ter bewaking der hier liggende leidijken. —

Maandag den 22sten dezer heeft in de stad *Meppen* (*Hann.*), de zoogenoemde Katharine zwijnenmarkt plaats gehad. Groot was 't getal menschen dat opgekomen was tot dit geliefkoosd volksvermaak. 't Getal der aangebragte varkens, dat meest vette waren, begroot men op pl. m. 550 stuks. Ze zijn verkocht voor pl. m. 20 cents het halve Ned. pond.

— Men berigt uit *Veendam*, dat volgens een aldaar ontvangen berigt, de minister van binnenlandsche zaken te kennen zou hebben gegeven, dat door Z. Exc. tot den aanleg van een' grindweg van af de Wildervank naar Winschoten de niet onaanzienlijke som van *f* 10,000 als rijks-subsidie zal worden verstrekt. Wat hiervan zij, zal nader moeten blijken.

Zeker is het wenschelijk, dat aan die zaak eenmaal een einde kome, daar die weg thans door rijtuigen bijna niet te passeren is.

— De Hooge Raad heeft Dingsdag j.l. uitspraak gedaan in de zaak van den heer J. R. v. d. Plaats, te Goënga (*Friesland*), (wegens de niet behoorlijke aangave van een kind), tegen een arrest van het hof van Friesland, en daarbij het arrest vernietigd en de zaak verwezen naar het hof te Groningen.

— Als eene bijzonderheid (het jaargetijde in aanmerking genomen) meldt men uit *Borger*, dat in den vroegen morgen van den 27sten dezer, bij kleine tusschenpoozen en sterk weerlicht, aldaar drie zware donderslagen gehoord zijn.

— Een *Vlaamsch* blad deelt onder het opschrift „Holland en Belgie," een artikel mede over 't geen in de Tweede Kamer van Nederland dezer dagen is in 't midden gebragt over de drukpers-aangelegenheden, met betrekking tot Frankrijk. Zie hier het slot, de toepassing, van dit artikel:

„Zoo spreekt men in Holland, in het land, waervan wy in 1830 scheidden, omdat het niet vryheidsgezind, niet vryzinnig genoeg was voor ons Belgen, en zoo spreekt men er op het oogenblik, dat men by ons beproeft, de vryheid van schryven, de vryheid van spreken, van denken in te korten, op 't oogenblik dat men, *Lodewijk Napoleon* ten believe, misschien voornemens is andere van onze vryheden te bedreigen. Wy achten het onnoodig onze lezers te doen opmerken, hoe de Hollanders sedert 1830 zyn vooruit gegaen, en bevredigen ons met te vragen, of wy Belgen in vergelyking met onze vroegere broeders, geenen kreeftengang beginnen."

— Volgens een van Zijner Majesteits minister-resident te *Koppenhage* ontvangen berigt, is de oogst in Sleeswijk en Holstein, vooral van granen, goed uitgevallen. In de Deensche provinciën is dit ook het geval geweest; zelfs in vele streken was de oogst bijzonder goed, en wat de tarwe, de rogge, de haver en het hooi betreft, buitengewoon voordeelig. De aardappelenziekte heeft zich daarentegen wederom over het geheele land vertoond; in Jutland echter minder dan op Seeland, Lolland en Falster. Vele levensmiddelen stijgen echter in prijs, niettegenstaande de onlangs plaats gehad hebbende vermindering van accijnsen, hetgeen eenigzins aan het gedeeltelijk misgewas der aardappelen, maar meer nog aan de naar elders plaats hebbende uitvoeren moet worden toegeschreven.

— In een hoofdartikel van de *Weser Zeitung* over de ontworpen Spoorwegverbinding tusschen Nederland en Noord-Duitschland, wordt deze gewigtige aangelegenheid van verschillende kanten beschouwd. Het slot van dat artikel luidt als volgt:

„Nog ontbreekt, om het grootsche plan werkelijk ten uitvoer te leggen, de toestemming van Hannover, van welk land die spoorweg het grootste gebied zou doorsnijden en voor 't welk hij in elk opzigt de grootste gevolgen zoude hebben. Daaromtrent bestaan echter zeer groote bezwaren, aangezien de Hannoversche regering schijnt te hebben besloten, aan geene private maatschappijen het aanleggen van spoorwegen in haar land toe te staan. Bovendien is haar de lijn wel wat al te noordelijk, om die gaarne te zien en spoedig te vergunnen."

(*Ingezonden.*)

Naar aanleiding van het voorgevallene bij het tweede concert van de heeren Hageman, ten Have en Bakker, op den 27sten dezer, geschiedt de vraag, die men in dit blad hoopt beantwoord te zien, *aan wien* het stond bij die gelegenheid voor de goede orde in de zaal te zorgen.

Een Vriend van Orde.

Kerknieuws.

Onstwedde, 26 Nov. Door het bedanken van ds. *Sijpkens*, pred. te Spijk, als herder en leeraar voor deze gemeente, is door collatoren en stemgeregtigden op heden, door het lot, beroepen de weleerw. z. gel. heer *M. J. Adriani*, pred. te Westerlee, tegen ds *J. J. Knap*, pred. te Heeg.

Rolde, 25 Nov. Naar men verneemt, zijn de ingezetenen van Grollo en Schoonlo gepasseerden Maandag dadelijk overgegaan tot het benoemen van eenen kerkeraad, alsmede tot het kiezen van een collegie van kerkvoogden en notabelen, nadat ze daags te voren de vergunning hadden bekomen, uit eigene fondsen eene kerk en pastorij te mogen stichten; zullende alzoo die twee gehuchten, in den loop van het volgende jaar, tot eene op zich zelve staande kerkelijke gemeente worden verheven. Het is allezins te hopen, dat die ijverige Christenen ook door de provincie in hunne pogingen zullen worden ondersteund, en dat de Staten, op een nader daartoe in te dienen adres, eenige ondersteuning zullen verleenen, al is het dan niet de volle som der eerst aangevraagde *f* 2000.

Rotterdam, 26 Nov. Uit het vroeger vermelde drietal van predikanten, heeft de kerkeraad der Remonstrantsche Gereform. gemeente gisteren beroepen den heer *C. W. van der Pot*, pred. te Leiden en Noordwijk.

— Ds. *Roldanus*, pred. te Katwijk a. d. Rijn, heeft de beroeping naar Leerdam (kl. Gouda) aangenomen.

— Te Ouddorp en Oterbeek (kl. Alkmaar) is beroepen de weleerw. heer *J. Bölger*, kand. bij het prov. kerkbest. van Groningen.

— Ds. *J. W. G. R. Schorse*, pred. te Almelo, heeft voor de beroeping naar Bolsward bedankt.

— Men verneemt, dat bij de Chr. Afgesch. gemeente te Hoogeveen het voornemen bestaat tot het beroepen van een tweeden predikant.

— Te Heerenveen is door den kerkeraad het volgende drietal geformeerd: dd. *E. Breitsma*, te Assen; *S. Baron*, te Bergum; *K. J. Pieters*, te Franeker.

— Ds. *K. J. van Goor*, pred. bij de Chr. Afgesch. gemeente te Sneek, heeft voor de beroeping naar de Smilde bedankt.

— Bij de Chr. Afgesch. gemeente te Driesum is beroepen ds. *R. Duiker*, pred. te Oudega.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.